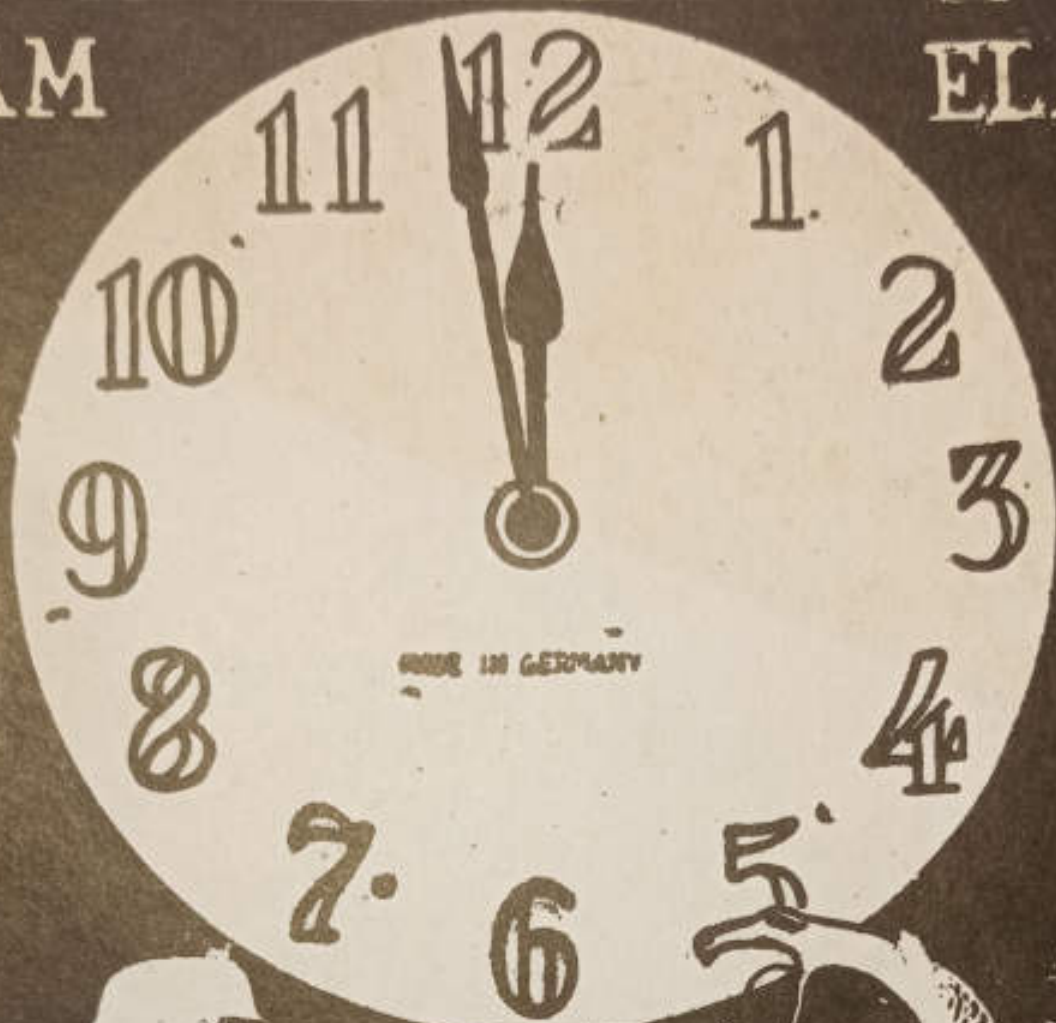

EAM

ELAS

DEUTSCHE SOLDATEN!

HITLER FÜHRT DEUTSCHLAND ZUR KATASTROPHE!

—GEBT HIRE WAFFEN DEM E.L.A.S.J.

—KAEMPFT MIT DEM E.L.A.S.

GEGEN HITLER!

Deutscher Widerstand
im besetzten Griechenland

Γερμανική αντίσταση
στην κατεχόμενη Ελλάδα

Ergänzung zum Katalog der Ausstellung »Deutscher Widerstand 1933-45«, die vom September 1987 bis zum Januar 1988 in Griechenland gezeigt wird.

Συμπλήρωμα του καταλόγου της έκθεσης «Γερμανική Αντίσταση 1933-45», που παρουσιάζεται στην Ελλάδα από το Σεπτέμβριο 1987 ως τον Ιανουάριο 1988.

VORWORT

Der deutsche Widerstand in Griechenland manifestierte sich in den beiden ersten Besatzungsjahren fast nur auf spontan-individueller Ebene, als politisch, menschlich oder auch »philhellenisch« motivierte Abweichung von der nazistischen »Okkupationsnorm« im Umgang mit der griechischen Bevölkerung.

Ab Herbst 1943 und, verstärkt, ab Frühling 1944 verhärtete sich die regimekritische Resistenz gradweise zu organisierten Aktionen. Entscheidende Faktoren waren:

- die allgemeine Ernüchterung infolge der sich verschlechternden Kriegslage
- die Abscheu gegen die deutsche »Befriedungspolitik«, die immer blutigere Formen annahm
- der verstärkte Einsatz von sogenannten »999er«-Bataillonen mit einem hohen Anteil von »politisch unzuverlässigen (d.h. NS-feindlichen) Elementen«.

Insbesondere die Veteranen der Arbeiterbewegung mit ihren internationalistischen Traditionen faßten die im feindlichen Umland besonders schwierige Entscheidung zum aktiven Widerstand im Einklang mit der landeseigenen Resistance (d.h. meistens, aber nicht nur, mit der EAM-ELAS). Damit überschritten sie für viele ihrer ehemaligen Kameraden die Schwelle zum Landesverrat. Doch auch Wehrmachtsangehörige mit eher konservativen Überzeugungen rangen sich wiederholt zu diesem Entschluß durch. Das heute in manchen Punkten naiv anmutende Statut des »Deutschen Antifaschistischen Kampfbundes« sollte eben einen Kompromiß zwischen konservativen und sozialdemokratischen Auffassungen darstellen.

Wichtiger war das »Antifaschistische Komitee Deutscher Soldaten 'Freies Deutschland'« (A.K.F.D.), das sich etwas später in den griechischen Bergen konstituierte. Es bestand im Gegensatz zum gleichnamigen Komitee in der Sowjetunion aber nicht aus Kriegsgefangenen, sondern aus Regimegegnern, die freiwillig zu den Partisanen übergegangen waren.

Obgleich das – nicht nur infolge der geographischen Aufsplitterung – facettenreiche Phänomen des innerdeutschen Widerstandes in Griechenland unter rein numerischen Gesichtspunkten natürlich nur eine kleine Minderheit der deutschen Besatzungsarmee betraf, ist das fast totale Informationsdefizit über dieses Kapitel der Geschichte in beiden betroffenen Ländern bedauerlich. Die jetzige Ausstellung mit zahlreichen, bislang meist unveröffentlichten Dokumenten und Belegen ist als erster Schritt zu verstehen, diesem Umstand Abhilfe zu schaffen.

Anläßlich seines Staatsbesuches im Juni 1987 hat Bundespräsident Richard von Weizsäcker des griechischen Widerstands gegen die deutsche Besatzung durch Niederlegung eines Kranzes an der Hinrichtungsstätte Käsariani gedacht.

Der folgende Katalog, der einige Zeugnisse des Widerstands deutscher Soldaten in Griechenland gegen das nationalsozialistische Unrechtssystem enthält, beginnt mit dem Abdruck der kurzen Rede, die der Bundespräsident bei dieser Gelegenheit gehalten hat, und symbolisiert damit die enge Verbindung zum griechischen Widerstand und den Widerstandshandlungen deutscher Soldaten in Griechenland.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα πρώτα δύο χρόνια της κατοχής, η ενδογερμανική αντίσταση στην Ελλάδα εκδηλώθηκε σχεδόν μόνο σε αυθόρμητο-ατομικό επίπεδο, δηλαδή ως διαφοροποίηση από το ναζιστικό κανόνα στην επικοινωνία με τον κατεχόμενο ελληνικό λαό. Τέτοιες διαφοροποιήσεις οφειλόταν σε – συνειδητοποιημένες ή μη – αντιρρήσεις πολιτικής, φιλελληνικής ή, απλώς, ανθρωπιστικής μορφής.

Από το φθινόπωρο του 1943 και, ιδίως, από την άνοιξη του 1944, αυτή η λανθάνουσα αντικαθεστωτική προδιάθεση εξελίσσεται σταδιακά σε συνειδητή και οργανωμένη αντιστασιακή δράση. Αποφασιστικοί παράγοντες της ώθησης αυτής ήταν, εκτός από τη γενικότερη κατάρρευση των τυχόν ψευδαισθήσεων εξαιτίας της επιδείνωσης της πολεμικής κατάστασης, η αποστροφή για την όλο και πιο αιματηρή «ειρηνευτική πολιτική» των γερμανικών αρχών καθώς και η χρησιμοποίηση των επονομαζομένων «ταγμάτων 999».

Οι μονάδες αυτές αποτελούνταν, σε μεγάλο βαθμό, από πρώην πολιτικούς κρατούμενους που, μαζί με τους ποινικούς κατάδικους, με τη ναζιστική ορολογία θεωρούνταν «ανάξιοι» ή, το πολύ, «εν μέρει άξιοι για πολεμική υπηρεσία».

Είναι ευνόητο, ότι ιδίως οι παλαίμαχοι του εργατικού κινήματος κατέληξαν σχετικά αβασάνιστα στην απόφαση για ενεργό αντίσταση που εδώ – σε κατεχόμενο και απολύτως εχθρικό έδαφος – ήταν ακόμα δυσκολότερο να ληφθεί από ότι στη γερμανική ενδοχώρα. Στις δεδομένες συνθήκες, η πραγματοποίηση της απόφασης αυτής προϋπέθετε συνεργασία με το ντόπιο αντιστασιακό κίνημα (δηλαδή πρώτίστως αν και όχι μόνο με το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ). Αυτό εθεωρείτο αρκετά φυσιολογικό από τα στελέχη με τις διεθνιστικές τους παραδόσεις, παρόλο που γνώριζαν ότι όχι λίγοι από τους πρώην συναδέλφους τους θα το έβλεπαν ως προδοσία.

Ωστόσο γνωρίζουμε και περιπτώσεις αυτομόλων που διακρίνονταν για τις συντηρητικές-χριστιανικές πεποιθήσεις τους. Π.χ. στο τεύχος αυτό, το καταστατικό του «Γερμανικού Αντιφασιστικού Αγωνιστικού Συνδέσμου», που σήμερα μας φαίνεται μάλλον εξωπραγματικό, αποτελούσε ακριβώς προσπάθεια συμβιβασμού ανάμεσα σε τέτοιες ιδέες και σε εκείνες της σοσιαλδημοκρατίας.

Σημαντικότερη όμως ήταν η «Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών Ελεύθερη Γερμανία» (Α.Ε.Ε.Γ.) που συγκροτήθηκε λίγο αργότερα στα ελληνικά βουνά. Αξίζει ν' αναφερθεί ότι – σ' αντίθεση με την ομώνυμη επιτροπή στην ΕΣΣΔ – δεν την αποτέλεσαν αιχμάλωτοι, αλλά αντικαθεστωτικοί που με την ελεύθερη θέλησή τους είχαν προχωρήσει στους αντάρτες.

Γενικώς, η αντιχιτλερική αντίσταση στην Ελλάδα, παρά τον περιορισμένο της αριθμό, είχε πολλές διαφορετικές μορφές και εκφάνσεις, γεγονός που δεν οφειλόταν μόνον στον κατακερματισμό της εξαιτίας των γεωγραφικών δεδομένων. Ωστόσο, το φαινόμενο αυτό παρέμεινε δυστυχώς και στις δύο χώρες σχεδόν τελείως άγνωστο.

Η παρούσα έκθεση με αρκετά ως τώρα διάσπαρτα και συχνά αδημοσίευτα έγγραφα και άλλα τεκμήρια φιλοδοξεί να αποτελέσει το έναυσμα για την αποκατάστασή της. Με την ευκαιρία της επίσημης επίσκεψης του τον Ιούνιο 1987, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Ρίχαρντ φον Βαϊτσέκερ, τίμησε την ελληνική αντίσταση κατά της γερμανικής κατοχής καταθέτοντας στεφάνι στον τόπο εκτέλεσης στην Καισαριανή.

Ο κατάλογος αυτός, ο οποίος περιλαμβάνει μερικά τεκμήρια της αντίστασης γερμανών στρατιωτών στην Ελλάδα κατά του εθνικοσοσιαλιστικού τρομοκρατικού συστήματος, αρχίζει με τη σύντομη ομιλία την οποία εκφώνησε ο Πρόεδρος μ' αυτή την ευκαιρία και συμβολίζει έτσι τη στενή σχέση με την αντίσταση και τις αντιστασιακές δραστηριότητες των γερμανών στρατιωτών στην Ελλάδα.

Χάγκεν Φλάισερ

Rede des Bundespräsidenten Richard von Weizsäcker am 24. Juni 1987 an der Gedenkstätte Käsariani

Bewegten Herzens stehe ich heute an diesem Ort. Daß Sie bereit gewesen sind, als die Repräsentanten des griechischen Volkes zusammen mit mir hierherzukommen, dafür bin ich Ihnen aufrichtig und dankbar verbunden.

Diese Gedenkstätte ist unlösbar mit der Geschichte Ihres und meines Volkes verbunden. Es waren Flüchtlinge, die den Vorort von Athen erbauten und diese Stätte »Opferplatz der Freiheit« taufen. Flüchtlinge, das wissen wir auch aus eigener Erfahrung, haben ein besonders waches Gespür für die Bedeutung und den Wert der Freiheit.

Kein Mensch, zumal kein Deutscher, kann hier stehen, ohne von der Botschaft dieses Ortes tief berührt zu sein. Die Gedanken gehen in die Vergangenheit. Im Westen Ihres Landes verkündet noch heute ein marmorner Epitaph die Namen jener Deutschen, die vor 160 Jahren ihr junges Leben für den Freiheitskampf der Griechen einsetzten.

Ein gutes Jahrhundert später kamen wieder Deutsche in Ihr Land, diesmal aber nicht im Namen der Freiheit, sondern als Unterdrücker. Das berühmte »Ochi« machte Geschichte. Es war die Antwort Griechenlands auf den Beginn fremder Besetzung. Es war der entscheidende Ausdruck für die Freiheitsliebe und den Widerstandswillen Ihres Volkes. Wir alle kennen die grausamen Folgen für viele griechische Patrioten.

In Erinnerung an tödliche Finsternis schrieb Odysseas Elytis:

»Geistig wahrnehmbare Sonne der Gerechtigkeit
und Du, lobpreisende Myrte,
ich bitte Euch, vergeßt nicht,
vergeßt nicht mein Land«

Viele haben ihr Leben geopfert, auch jene, die hier begraben sind, darunter auch 19 junge Menschen bis zum Alter von 14 Jahren. Vor ihrem Andenken verneige ich mich.

Meine Gedanken gehen von hier auch hinaus ins Land

- nach Kalavryta,
- nach Distomo und Klissura,
- nach Kommeno und Lyngiades,
- nach Kandanos auf Kreta
- und zu allen anderen Orten und Zeugen dieses Widerstandsgeistes.

Mein Gedenken, als Deutscher auf griechischem Boden, schließt die Opfer des Holocaust aus jenen Tagen mit ein, als viele Tausende jüdischer Bürger und Bürgerinnen dieses Landes, vor allem

- aus Thessaloniki und Athen,
- aus Rhodos, Ioannina und Kastoria

das schreckliche Schicksal des jüdischen Volkes im übrigen besetzten Europa teilten.

Es gereicht dem Land und Volk der Griechen zur Ehre, daß sie in diesen dunklen Zeiten das Licht der Humanität vor dem Erlöschen bewahrten. Viele Griechen nahmen damals große persönliche Risiken auf sich, um Tausende ihrer jüdischen Mitbürger vor dem Zugriff einer verblendeten Ideologie und Machtwillkür zu retten. Der entschlossene, von vielen griechischen Persönlichkeiten mitunterzeichnete Appell des Athener Erzbischofs Damaskinos von 1943 an die damaligen Machthaber, die Menschenrechte und das Recht auf Leben der jüdischen Bürger Griechenlands zu achten, ist ein besonders eindrucksvolles historisches Beispiel dafür.

Dieses Dokument war von dem gleichen Geist beseelt wie der letzte Brief eines der führenden Männer des deutschen Widerstandes gegen Hitler, der unmittelbar vor seiner Hinrichtung an seine Frau schrieb, er habe dazu beitragen wollen, das Bild und die Würde des Menschen in den Herzen der Menschen wieder aufzurichten.

Heute wissen wir: Die Freiheit ist nicht untergegangen. Sie wird auch in Zukunft leben, solange es Menschen gibt, die für ihre Ideale den höchsten Preis einzusetzen bereit sind, nämlich ihr eigenes Leben.

Es ist diese Überzeugung, die unsere beiden Völker heute vereint. In diesem Geiste ehren wir zusammen ihre Toten. Ihr Opfergang ist Unterpfand und Verpflichtung für unseren gemeinsamen Weg in die Zukunft.

»Sühnemaßnahmen« (Zeichnung von Ludwig Gehm, 1944) (L.G)

Γερμανικά «αντίποινα» (σκίτσο του L. Gehm, 1944) (L.G)

Mitglied des Zentral-Ausschusses A.K.F.D.
 Μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Α.Κ.Φ.Δ.
 Αρχιπρωτ. Ἐπιτροπῆς - Ε.Π.Ε.Α 24.10.44
 MITGLIEDS AUSWEIS
 ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Antifaschistisches Komitee deutscher Soldaten «FREI-
 ES DEUTSCHLAND» - A.K.F.D. in C. Hechenland
 Ἀντιφασιστικὴ Ἐπιτροπὴ Γερμανῶν Στρατιωτικῶν
 «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ» - Α.Κ.Φ.Δ. στὴν Ἑλλάδα

Name u. Vorname | Dr. Falk Harnack
 Ὄνοματεπώνυμο

Dienstgrad |
 Βαθμὸς στὸ στρατὸ

Mitgliedsnummer | - 1 -
 Αριθ. Μητρώου

Tag der Aufnahme | 21. XII. 1943
 Ἡμερὰ ἐγγράφῃς

Fuer das A.K.F.D.
 Γιὰ τὴν Α.Κ.Φ.Δ.
 Beurlaubung
 Θεωρητικὸς
 Fuer den E.L.A.S.
 Γιὰ τὴν Ε.Λ.Α.Σ.

Gebhard Reinhardt
 Γεννητὸς/ὁρίζων
 24.10.44

Unterschrift des Inhabers
 Ὑπογραφή τοῦ Κρατοῦ
Falk Harnack

Dr. Falk Harnack, Mitbegründer und Leiter des »Antifaschistischen Komitees Freies Deutschland« (A.K.F.D.), aufgenommen im Oktober 1944 in Fourna, dem damaligen Sitz der Partisanenregierung P.E.E.A (FH)
 Δρ. Falk Harnack, συνιδρυτὴς καὶ επικεφαλὴς τῆς «Ἀντιφασιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρῃ Γερμανίᾳ» (A.E.E.F.) στὴν ἔδρα τῆς Π.Ε.Ε.Α (Φουρνά Εορτανίας, Οκτ. 1944) (FH)

" Alle deutschen Antifaschisten sammeln sich im A.K.F.D. "

Kamerad, denk nach!

Du stehst hier in Griechenland auf verlorenem Posten!

Du bist völlig abgeschnitten von Deiner Heimat!

Ein " Zurück " gibt es nicht mehr für Dich!

Kurze Zeit noch und Dein Weg führt in die Kriegsgefangenschaft oder
in das Massengrab!

Kamerad, denk nach!

Wofür kämpfst Du noch? Für Deine Heimat, für Deine Familie?

Nein!

Du kämpfst für Hitler und seine imperialistische Klique!

Du kämpfst für die Verräter und Henker des deutschen Volkes!

Du lässt für sie bluten, weil sie an der Macht bleiben wollen, weil

weil sie Angst haben nunmehr für ihre Verbrechen bezahlen zu müssen!

Obwohl Hitler und seine Anhänger genau wissen, der Krieg ist verloren
setzen sie ihn fort, ja, sie sind willens das ganze deutsche Volk für
ihre persönliche Sicherheit aufzuopfern!

Das ist ein Verbrechen, wie es die Geschichte noch nicht gesehen hat!

Du, deutscher Mann-ganz gleich ob Du Offizier oder Soldat bist-
hast jetzt die Pflicht, Hitler " Halt " zu gebieten. Du hast die Pflicht

Dein Leben für den Aufbau eines freien Deutschlands zu retten!

Darum ruft Dich das A.K.F.D.

Folge dem Beispiel vieler Deiner Kameraden, nimm Deine Waffen und
komm zu uns in die Berge. Stell Dich brüderlich neben den griechi-
schen Freiheitskämpfern (E.L.A.S.). Das Oberkommando E.L.A.S. si-
chert Dir Deine Ehre, Dein Leben zu, sowie die sofortige Heimkehr
bei Kriegsende!

Befreie Deutschland und Europa vom Hitlerterror!

ANTIFASCHISCHES KOMITEE DEUTSCHER SOLDATEN
" Freies Deutschland " A.K.F.D.

Προκήρυξη της Α.Ε.Ε.Γ. (1944) (FH)

«ΟΛΟΙ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ Α.Ε.Ε.Γ.»

Σύντροφε σκέψου,

Υπερασπίζεσαι εδώ στην Ελλάδα μια χαμένη θέση.

Είσαι αποκομμένος εντελώς από την πατρίδα σου.

Για σένα δεν υπάρχει πια «οπισθοχώρηση».

Λίγο ακόμα και ο δρόμος σου οδηγεί ή στην αιχμαλωσία ή στον ομαδικό τάφο.

Σύντροφε σκέψου,

Για τί πράγμα πολεμάς ακόμη; Για την πατρίδα σου, για την οικογένειά σου;

Όχι

Πολεμάς για τον Χίτλερ και την ιμπεριαλιστική κλίκα του.

Πολεμάς για τους προδότες και δήμιους του γερμανικού λαού.

Πρέπει γι' αυτούς να χύσεις το αίμα σου, γιατί θέλουν να παραμείνουν στην εξουσία, γιατί φοβούνται ότι τώρα πια θα πρέπει να πληρώσουν για τα εγκλήματά τους.

Αν και το Χίτλερ και οι οπαδοί του ξέρουν καλά, ότι ο πόλεμος έχει χαθεί, τον συνεχίζουν, είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν ολόκληρο το γερμανικό λαό για την προσωπική τους ασφάλεια.

Αυτό είναι ένα έγκλημα που ως τώρα δεν έχει ξανασημβεί στην ιστορία.

Εσύ, γερμανέ άντρα, - αδιάφορο αν είσαι αξιωματικός ή οπλίτης - έχεις το καθήκον να προστάξεις τον Χίτλερ να σταματήσει. Έχεις το καθήκον να σώσεις τη ζωή σου για την ανοικοδόμηση μιας ελεύθερης Γερμανίας.

Γι' αυτό σε φωνάζει η Α.Ε.Ε.Γ.

Ακολούθησε το παράδειγμα πολλών συντρόφων σου, πάρε τα όπλα σου και έλα κοντά μας στα βουνά. Στάσου αδελφικά κλάι στους έλληνες μαχητές της ελευθερίας (Ε.Λ.Α.Σ.). Η Ανωτάτη Διοίκηση του ΕΛΑΣ σου εξασφαλίζει την τιμή σου, τη ζωή σου καθώς και άμεση επιστροφή στην πατρίδα μετά το τέλος του πολέμου.

Ελευθέρωσε τη Γερμανία και την Ευρώπη από τη Χιτλερική τρομοκρατία

Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών
«Ελεύθερη Γερμανία» Α.Ε.Ε.Γ.

(μονογρ. Ha[rnack] 1944)

Weitergeben

Lesen!

ANTIFASCISTISCHES KOMITEE DEUTSCHER SOLDATEN "FREIES DEUTSCHLAND,, - A.K.F.D.

AUFBEUF!

AN ALLE DEUTSCHEN SOLDATEN IN GRIECHENLAND!

Offiziere und Soldaten der deutschen Wehrmacht!

Die Stunde der Entscheidung hat geschlagen!

Das nationalsozialistische Deutschland steht vor dem Zusammenbruch. An allen Fronten stürmen unverbrauchte und bestausgerüstete Soldaten mit den modernsten Waffen gegen die deutschen Linien. Die Ostfront ist durchbrochen. Die rote Arbeiter- und Bauerarmee marschiert in Deutschland. In Westen hat der Angloamerikaner den von der nationalsozialistischen Propaganda als unüberwindlich gerühmten Atlantikwall überrennt und sich in Frankreich festgesetzt. Auch für die Südostfront naht die Entscheidung. Die Russen haben eine Grossoffensive gegen Rumänien und Ungarn aufgekündigt. Die Türkei hat die diplomatischen Beziehungen zum deutschen Reich abgebrochen. In Griechenland, Albanien und Jugoslawien kämpfen die Anderten für die Freiheit ihrer Länder.

In der Heimat wird Tag und Nacht, Stadt für Stadt bombardiert bis sie in Schutt und Asche liegt. Unsere Angehörigen in der Heimat müssen sich für den Wahnsinnigen und aussichtslosen Krieg Hitlers zu Tode schinden. Sie müssen hungern und schweigen unter dem Blutterror der Gestapo!

Jeder einsichtige Deutsche weiss, dass der Krieg für Deutschland verloren ist!

Auch Du weisst es!

Warum handelst Du nicht danach?

Ziehe die Konsequenzen, verweigere Hitler die Gefolgschaft, nimm Deine Waffen und komm zu uns in die Berge!

Komm zum "Antifaschistischen Komitee deutscher Soldaten - Freies Deutschland (AKFD)."

"Der Krieg ist verloren !, Das erklarten ueber den Sender Moskau am 25. Juli 1944 16 deutsche Generaale. Die markantesten deutschen Heerfuehrer, wie von Brauchitsch, Halder, von Bock, u.a. haben sich energisch gegen den Wahnsinn einer Fortsetzung dieses hoffnungslosen Krieges gewandt und in Gemeinschaft mit anderen Offizieren der Front und der Heimat, Hitler und seinem Schreckensregime den Kampf angesagt.

Warum aber wird der Krieg weitergefuehrt, obwohl General und Soldat weiss, dass er nicht zu gewinnen ist ?

Warum wird der Krieg weitergefuehrt, der Tag und Nacht an der Front und in der Heimat, Tausende von Maennern, Frauen und Kindern in sinnloser Weise verschlingt, der unsere Staedte und Doerfer, unsere Heimstaetten vertruemmert und zerschlaegt ?

Dieser Krieg wird einzig und allein deshalb fortgesetzt, weil Hitler und Himmler, Goering und Goebbels und die ganze Nazi-klique an der Herrschaft bleiben wollen ! Weil sie Furcht haben, fuer ihre grauenvollen Verbrechen, die sie in den Jahren ihrer Regierung in Deutschland und in ganz Europa begangen haben, nunmehr Rechenschaft ablegen muessen !

Wenn wir deutsche Soldaten Hitler nicht Halt gebieten, so wird er den Krieg fortsetzen, bis der letzte Deutsche auf dem Schlachtfeld verblutet ist und sich Deutschland in ein eingezes rauchendes Truemmerfeld verwandelt hat!

Die Luegenpropaganda von Goebbels will alle Deutschen in eine Angstpsychose versetzen, wenn sie ausruft: «Wenn der Krieg verloren wird, kommt das Chaos!» Ja, fuer die Nazis kommt allerdings das Chaos, der Untergang mit Schrecken und deshalb wollen sie uns alle, unser ganzes Volk, mit in das Verderben reissen !

Darum loesst Euch rechtzeitig von ihnen, verweigert dem verbrecherischen Naziregime den Gehorsam, kaempft gegen Hitler fuer ein freies Deutschland !

Zeigt der Welt, dass es deutsche Antifascisten gibt, die nichts mit den blutigen Massenschlaechtereien der Gestapo zu tun haben wollen. Wer Deutschland wahrhaftig liebt, wer Deutschland retten will, der stellt sich auf unsere Seite !

Nur der Beweis vor der Weltoeffentlichkeit, dass Deutsche aktiv gegen die Hitlerregierung vorgehen, dass Deutsche gegen den Wahnsinn des imperialistischen Krieges kaempfen, gibt die Moeglichkeit einer friedlichen Aufbauarbeit und internationalen

Zusammenarbeit nach dem Kriege!

Weiter! Denkt an die Hunderttausende von deutschen antifaschistischen Helden aller Parteirichtungen, die auf Befehl von Hitler und Himmler von der Gestapo auf die bestialischste Weise zu Tode gemartert wurden! Ihr Opfertod verpflichtet uns alle! Denkt an die Hunderttausende von deutschen politischen Gefangenen aller Parteirichtungen, die seit Jahr und Tag in den Konzentrationslagern, Zuchthäusern und Gefängnissen schmachten. Sie warten auf die Stunde der Befreiung. Sie glauben an Euch!

Sie warten auf Dich!

Kameraden!

Die Stunde ist toterst!

Jeder Einzelne, also auch Du—gleich ob Offizier oder Soldat—hat fuer sich die Entscheidung zu treffen, ob er Faschist oder Antifaschist ist. Es genuegt nicht im Verborgenen Antifaschist zu sein, aber trotzdem wie eine gehirnlose Maschine die Befehle des Naziregimes auszufuehren! Die Zeit der lauen und abwartenden Haltung ist endgueltig vorbei! Jetzt muss gehandelt werden und zwar sofort!

Deshalb! Kommt zu uns in die Berge!

Das neue, freie Deutschland, ruft Euch!

Kommt zum «Antifaschistischen Komitee deutscher Soldaten Freies Deutschland (AKFD)»,

Unser Antifaschistisches Komitee, das in den freien Bergen Griechenlands gegruendet wurde und von uns, deutschen Soldaten, gefuehrt wird, steht bruederlich neben dem E.L.A.S.

Wir marschieren die gleiche Richtung, das in Moskau unter dem Vorsitz von General Seidlitz bestehende Komitee "Freies Deutschland", dem nunmehr acht deutsche Generale angehoren.

Das AKFD hat sich folgende Aufgaben gestellt:

1. Überparteiliche Sammlung aller deutscher Antifaschisten.
2. Kampf fuer die Befreiung des deutschen Volkes und Europas aus der Knechtschaft Hitlers, des Nationalsozialismus und der Gestapo.
3. Einstellung des sinnlosen Krieges und sofortiger Friede.
4. Bereitschaft fuer den Aufbau eines neuen, freien Deutschlands.
5. Internationale politische und wirtschaftliche Zusammen-

— 4

123

arbeit der Voelker auf dem Boden der Gleichberechtigung.

OFFIZIERE UND SOLDATEN DER DEUTSCHEN WEHRMACHT!

KAMERADEN!

Stellt den brutalen Kampf gegen das griechische Volk, das heldenhaft um seine politische und wirtschaftliche Freiheit ringt, ein, ergreift Eure Waffen und kommt zu uns in die Berge, zum antifaschistischen Komitee deutscher Soldaten "Freies Deutschland,, (A.K.F.D.) Wir kaempfen mit dem E.L.A.S. gegen Hitler, gegen den Faschismus, gegen die Gestapo!

Am 25. Juli 1944 hat das Oberkommando des E.L.A.S. im Einverstaendnis mit der griechischen Volksregierung (P.E.E.A.) und der griechischen Nationalen Befreiungsfront (E.A.M.) die feierliche und bindende Erklaerung abgegeben, das Leben und die Ehre jedes deutschen Offiziers und soldaten zu achten, der freiwillig zu uns in die Berge Kommt, Jedem, der sich in unsere Front einreicht, ist bei Kriegsende die sofortige und ungehinderte Rueckkehr in die Heimat sicher! Deshalb kommt zu uns, kaempft schulter an Schulter mit dem E.L.A.S., den griechischen Freibeitskaempfern, fuer die Befreiung Europas vom Joch des Faschismus—Bedenkt! Jeder, der mit dem Naziregime weiterkaempft, traegt zur voelligen Vernichtung Deutschlands, unserer Heimat bei!

Wir deutsche antifaschistischen Soldaten, rufen Euch zu!

Wer die Heimat wiedersehen will, Kommt zu uns!

Wer sich aus der Knechtschaft Hitlers, des Faschismus und der Gestapo befreien will, kommt zu uns!

Wer ein neues, freies Volksdeutschland aufbauen will, kommt zu uns!

Alle deutschen antifaschisten in Griechenland sammeln sich im Komitee "Freies Deutschland,,!

Antifaschistisches Komitee deutscher Soldaten "Freies Deutschland,,—A.K.F.D.

In den freien griechischen Bergen, den 10 August 1944.

(Text: Dr. Falk Harnack)

Flugblatt des A.K.F.D. (1944) (FH)

Διάβασέ το, δώσε το παρα κάτω
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
«ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ» - Α.Ε.Ε.Γ.

Έκκληση

Προς όλους τους γερμανούς στρατιώτες στην Ελλάδα.

Αξιωματικοί και οπλίτες της Γερμανικής Βέρμαχτ,

Η ώρα της κρίσης έφτασε,

Η εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία αντιμετωπίζει τη συντριβή. Σε όλα τα μέτωπα ξεκούραστοι και οπλισμένοι με τα πιο σύγχρονα όπλα στρατιώτες επιτίθενται κατά των γερμανικών γραμμών. Το ανατολικό μέτωπο διασπάστηκε. Ο κόκκινος στρατός των εργατών και αγροτών προχωρεί στη Γερμανία. Στη δύση οι Αγγλοαμερικάνοι διέσπασαν το θεωρούμενο, από την εθνικοσοσιαλιστική προπαγάνδα, άτρωτο Ατλαντικό Τείχος και εγκαταστάθηκαν στη Γαλλία. Και για το νοτιοανατολικό μέτωπο πλησιάζει η ώρα της κρίσης. Οι Ρώσοι ανακοίνωσαν την έναρξη μεγάλης επίθεσης κατά της Ρουμανίας και της Ουγγαρίας. Η Τουρκία διέκοψε τις διπλωματικές σχέσεις με το Γερμανικό Ράιχ. Στην Ελλάδα, την Αλβανία και την Γιουγκοσλαβία οι αντάρτες αγωνίζονται για την ελευθερία της πατρίδας τους.

Στην πατρίδα μας, μέρα-νύχτα βομβαρδίζονται η μια πόλη μετά την άλλη, ώσπου να μην απομένουν παρά ερείπια και στάχτη. Οι δικοί μας, στην πατρίδα, οδηγούνται στο θάνατο για τον παράλογο και απελπισμένο πόλεμο του Χίτλερ. Υπομένουν την πείνα και εξαναγκάζονται σε σιωπή κάτω από την αιμοσταγή τρομοκρατία της Γκεστάπο.

Κάθε λογικός Γερμανός γνωρίζει, ότι ο πόλεμος χάθηκε για την Γερμανία.

Και ΣΥ το ξέρεις!

Γιατί δεν αντιδράς ανάλογα;

Αντιμέτωπος τις συνέπειες, αρνήσου να ακολουθήσεις τον Χίτλερ, πάρε το όπλο σου και έλα μαζί μας, στα βουνά.

Έλα στην «Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών - Ελεύθερη Γερμανία» (Α.Ε.Ε.Γ.) «Ο πόλεμος χάθηκε». Το δήλωσαν στις 25 Ιουλίου 1944 από το ραδιοφωνικό σταθμό της Μόσχας Γερμανοί στρατηγοί. Οι γνωστότεροι γερμανοί στρατιωτικοί ηγέτες, όπως von Brauchitsch, Halder, von Bock κ.α. απέρριψαν ενεργά το παράλογο της συνέχισης του χωρίς ελπίδα αυτού πολέμου, και από κοινού με άλλους αξιωματικούς του μετώπου και των μετόπισθεν κήρυξαν τον αγώνα κατά του Χίτλερ και του τρομοκρατικού καθεστώτος του.

Γιατί όμως συνεχίζεται ο πόλεμος αν και ο στρατηγός και ο στρατιώτης ξέρουν ότι δεν μπορεί να κερδηθεί;

Γιατί συνεχίζεται ο πόλεμος αυτός, που μέρα-νύχτα καταπίνει, δίχως το παραμικρό νόημα, στο μέτωπο και στην πατρίδα, χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά, που σωριάζει σε ερείπια τις πόλεις και τα χωριά μας, τις πατρίδες μας;

Ο πόλεμος αυτός συνεχίζεται απλά και μόνο, γιατί ο Χίτλερ και ο Χίμμελρ, ο Γκαίρινγκ και ο Γκαϊμπελς και ολόκληρη η κλίκα του Ναζισμού θέλουν να διατηρηθούν στην εξουσία. Γιατί φοβούνται, ότι θα πρέπει να λογοδοτήσουν για τα φρικιαστικά εγκλήματα που διέπραξαν κατά τα χρόνια της εξουσίας τους στη Γερμανία και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αν εμείς οι γερμανοί στρατιώτες δεν σταματήσουμε τον Χίτλερ, αυτός θα συνεχίσει τον πόλεμο έως ότου και ο τελευταίος Γερμανός χύσει το αίμα του στο πεδίο της μάχης και ολόκληρη η Γερμανία μετατραπεί σε σωρό από καπνίζοντα ερείπια.

Flugblatt des A.K.F.D. (1944) (FH)

Διάβασέ το, δώσε το παρα κάτω
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
«ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ» - Α.Ε.Ε.Γ.

Έκκληση

Προς όλους τους γερμανούς στρατιώτες στην Ελλάδα.

Αξιωματικοί και οπλίτες της Γερμανικής Βέρμαχτ,

Η ώρα της κρίσης έφτασε,

Η εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία αντιμετωπίζει τη συντριβή. Σε όλα τα μέτωπα ξεκούραστοι και οπλισμένοι με τα πιο σύγχρονα όπλα στρατιώτες επιτίθενται κατά των γερμανικών γραμμών. Το ανατολικό μέτωπο διασπάστηκε. Ο κόκκινος στρατός των εργατών και αγροτών προχωρεί στη Γερμανία. Στη δύση οι Αγγλοαμερικάνοι διέσπασαν το θεωρούμενο, από την εθνικοσοσιαλιστική προπαγάνδα, άτρωτο Ατλαντικό Τείχος και εγκαταστάθηκαν στη Γαλλία. Και για το νοτιοανατολικό μέτωπο πλησιάζει η ώρα της κρίσης. Οι Ρώσοι ανακοίνωσαν την έναρξη μεγάλης επίθεσης κατά της Ρουμανίας και της Ουγγαρίας. Η Τουρκία διέκοψε τις διπλωματικές σχέσεις με το Γερμανικό Ράιχ. Στην Ελλάδα, την Αλβανία και την Γιουγκοσλαβία οι αντάρτες αγωνίζονται για την ελευθερία της πατρίδας τους.

Στην πατρίδα μας, μέρα-νύχτα βομβαρδίζονται η μια πόλη μετά την άλλη, ώσπου να μην απομένουν παρά ερείπια και στάχτη. Οι δικοί μας, στην πατρίδα, οδηγούνται στο θάνατο για τον παράλογο και απελπισμένο πόλεμο του Χίτλερ. Υπομένουν την πείνα και εξαναγκάζονται σε σιωπή κάτω από την αιμοσταγή τρομοκρατία της Γκεστάπο.

Κάθε λογικός Γερμανός γνωρίζει, ότι ο πόλεμος χάθηκε για την Γερμανία.

Και ΣΥ το ξέρεις!

Γιατί δεν αντιδράς ανάλογα;

Αντιμέτωπος τις συνέπειες, αρνήσου να ακολουθήσεις τον Χίτλερ, πάρε το όπλο σου και έλα μαζί μας, στα βουνά.

Έλα στην «Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών - Ελεύθερη Γερμανία» (Α.Ε.Ε.Γ.) «Ο πόλεμος χάθηκε». Το δήλωσαν στις 25 Ιουλίου 1944 από το ραδιοφωνικό σταθμό της Μόσχας Γερμανοί στρατηγοί. Οι γνωστότεροι γερμανοί στρατιωτικοί ηγέτες, όπως von Brauchitsch, Halder, von Bock κ.α. απέρριψαν ενεργά το παράλογο της συνέχισης του χωρίς ελπίδα αυτού πολέμου, και από κοινού με άλλους αξιωματικούς του μετώπου και των μετόπισθεν κήρυξαν τον αγώνα κατά του Χίτλερ και του τρομοκρατικού καθεστώτος του.

Γιατί όμως συνεχίζεται ο πόλεμος αν και ο στρατηγός και ο στρατιώτης ξέρουν ότι δεν μπορεί να κερδηθεί;

Γιατί συνεχίζεται ο πόλεμος αυτός, που μέρα-νύχτα καταπίνει, δίχως το παραμικρό νόημα, στο μέτωπο και στην πατρίδα, χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά, που σωριάζει σε ερείπια τις πόλεις και τα χωριά μας, τις πατρίδες μας;

Ο πόλεμος αυτός συνεχίζεται απλά και μόνο, γιατί ο Χίτλερ και ο Χίμμελρ, ο Γκράιγκ και ο Γκαϊμπελς και ολόκληρη η κλίκα του Ναζισμού θέλουν να διατηρηθούν στην εξουσία. Γιατί φοβούνται, ότι θα πρέπει να λογοδοτήσουν για τα φρικιαστικά εγκλήματα που διέπραξαν κατά τα χρόνια της εξουσίας τους στη Γερμανία και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αν εμείς οι γερμανοί στρατιώτες δεν σταματήσουμε τον Χίτλερ, αυτός θα συνεχίσει τον πόλεμο έως ότου και ο τελευταίος Γερμανός χύσει το αίμα του στο πεδίο της μάχης και ολόκληρη η Γερμανία μετατραπεί σε σωρό από καπνίζοντα ερείπια.

Flugblatt des A.K.F.D. (1944) (FH)

Αξιωματικοί και στρατιώτες της Γερμανικής Βέρμαχτ,

Σόντροφοι,

Σταματήστε τον σκληρό αγώνα κατά του ελληνικού λαού που αγωνίζεται ηρωικά για την πολιτική και την οικονομική του ελευθερία. Αρπάξτε τα όπλα σας και ελάτε κοντά μας στα βουνά, στην Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών «Ελεύθερη Γερμανία» (Α.Ε.Ε.Γ.). Αγωνιζόμαστε μαζί με τον ΕΛΑΣ, κατά του Χίτλερ, κατά του φασισμού, κατά της Γκεστάπο.

Στις 25 Ιουλίου 1944 το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ έδωσε, με τη συγκατάθεση της Ελληνικής Λαϊκής Κυβέρνησης (ΠΕΕΑ) και του ελληνικού Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ), την επίσημη και δεσμευτική διαβεβαίωση, ότι θα σεβαστεί τη ζωή και την τιμή κάθε γερμανού αξιωματικού και στρατιώτη που θα προσχωρήσει εθελοντικά στις τάξεις μας στα βουνά. Σε κάθε έναν που προσχωρεί στις τάξεις μας εξασφαλίζεται, μετά το τέλος του πολέμου, άμεση και ανεμπόδιστη επιστροφή στην πατρίδα. Γι αυτό ελάτε κοντά μας, αγωνιστείτε στο πλευρό του ΕΛΑΣ με τους Έλληνες αγωνιστές της ελευθερίας, για την απελευθέρωση της Ευρώπης από το ζυγό του φασισμού. Αναλογιστείτε; Όποιος εξακολουθεί να αγωνίζεται με το ναζιστικό καθεστώς συμβάλλει στην ολική καταστροφή της Γερμανίας, της πατρίδας μας.

Εμείς οι γερμανοί αντιφασίστες-στρατιώτες σας καλούμε.

Όποιος θέλει να ξαναδεί την πατρίδα, ας έρθει μαζί μας.

Όποιος θέλει να απελευθερωθεί από τη σκλαβιά του Χίτλερ, του φασισμού και της Γκεστάπο, ας έρθει μαζί μας.

Όποιος θέλει να συμβάλλει στην ανοικοδόμηση μιας ελεύθερης λαϊκής Γερμανίας, ας έρθει μαζί μας.

Όλοι οι γερμανοί αντιφασίστες στην Ελλάδα συγκεντρώνονται στην Επιτροπή «Ελεύθερη Γερμανία».

Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών
«Ελεύθερη Γερμανία» - Α.Ε.Ε.Γ.

Στα ελεύθερα ελληνικά βουνά, 10 Αυγούστου 1944

A.K.F.D. – Mitglieder, aufgenommen in Kozani (19.1.1945)
3.v.l.: Falk Harnack, 4.v.l.: Gerhard Reinhardt (FH)

Στελέχη της Α.Ε.Ε.Γ. στην Κοζάνη (19.1.1945)
3ος (από αριστερά): Falk Harnack, 4ος (από αριστερά): Gerhard Reinhardt (FH)

12

ALLE DEUTSCHEN ANTIFASHISTEN
SAMMELN SICH IM A.K.F.D.

Kamerad!

— Weisst Du, dass in den Bergen ein antifaschistisches Komitee deutscher Soldaten „Freies Deutschland“ besteht?

— Weisst Du, dass das Oberkommando des E.L.A.S. jedem Soldaten und Offizier, der sich in unsere Front einreihet, die Achtung seiner Ehre und seines Lebens zugesichert hat, sowie die sofortige Heimkehr bei Kriegsende?

Wenn Du die Heimat, Deine Familie wiedersehen willst, komm zu uns!

Wenn Du bereit bist, ein neues freies Deutschland aufzubauen, komm zu uns!

Du hast die Wahl!

Zu sterben fuer Hitler, fuer seine imperialistische Klique, fuer seinen sinnlosen Krieg.

oder

zu leben fuer ein freies sozialistisches Deutschland!

Nimm Deine Waffe, komm zu uns, stell Dich bruederlich neben den griechischen Freiheits—Kaempfern, den Andarten des E.L.A.S. und Kaempfe gegen Hitler, gegen die Gestapo, gegen den imperialistischen Krieg!

Deutschland wird es Dir im Frieden danken!

„Antifaschistisches Komitee deutscher Soldaten
«Freies Deutschland» A.K.F.D.“

1944
(Text: Dr. F. Harnack)

Προκήρυξη της Α.Ε.Ε.Γ. (1944) (FH)

ΟΛΟΙ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ Α.Ε.Ε.Γ. (A.K.F.D.)

Σύντροφε,

Ξέρεις ότι στα βουνά υπάρχει μία αντιφασιστική επιτροπή γερμανών στρατιωτικών «Ελεύθερη Γερμανία;»

Ξέρεις ότι η Ανωτάτη Διοίκηση του ΕΛΑΣ έχει εξασφαλίσει σε κάθε οπλίτη και αξιωματικό που θα καταταγεί στο μέτωπό μας τον σεβασμό της τιμής και της ζωής του και την άμεση επιστροφή στην πατρίδα του μετά το τέλος του πολέμου;

Αν θέλεις να ξαναδείς την πατρίδα σου, την οικογένειά σου, έλα μαζί μας.

Αν είσαι πρόθυμος να ανοικοδομήσεις μια νέα ελεύθερη Γερμανία, έλα σ' εμάς.

Έχεις την επιλογή,

Να πεθάνεις για τον Χίτλερ, για την ιμπεριαλιστική του κλίκα, για τον άφρονα πολεμό του,

ή

να ζήσεις για μια ελεύθερη σοσιαλιστική Γερμανία.

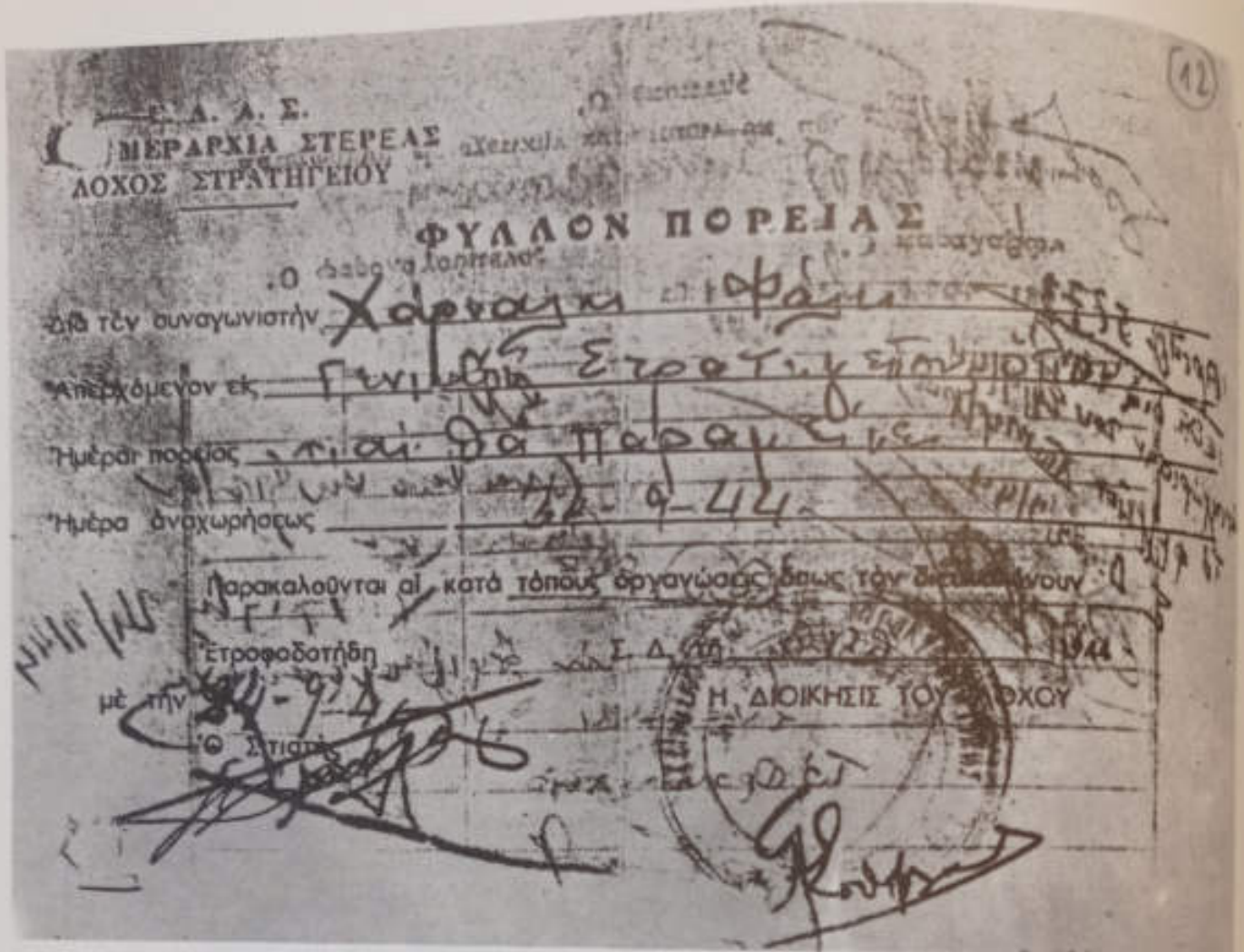
Πάρε το όπλο σου, έλα σ' εμάς, στάσου αδελφικά πλάι στους έλληνες μαχητές της ελευθερίας, τους αντάρτες του ΕΛΑΣ και πολέμησε κατά του Χίτλερ, κατά της Γκεστάπο, κατά του ιμπεριαλιστικού πολέμου.

Η Γερμανία θα σε ευγνωμονεί γι' αυτό σε καιρό ειρήνης.

Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών
«Ελεύθερη Γερμανία» Α.Ε.Ε.Γ.

1944

(κείμενο Δρ. Φαλκ Χάρνακ)

Marschbefehl (und Passierschein) für Falk Harnack (FH)
 Φύλλο πορείας του Falk Harnack (FH)

A.K.F.D. – Mitglieder
 zusammen mit Partisanen
 des ELAS bei Volos
 (August 1944) (FH)
 Μέλη της Α.Ε.Ε.Γ.
 με αντάρτες του ΕΛΑΣ,
 έξω από το Βόλο
 (Αύγουστος 1944) (FH)

Skizze von L. Gehm aus Anlaß der Befreiung von Volos und ganz Mittelgriechenland, gewidmet der Zusammenarbeit von Antifaschisten des XXI. Bataillons/999 und des 54. ELAS-Regiments (LG)

Σκίτσο του L. Gehm με αφορμή την απελευθέρωση του Βόλου και ολόκληρης της Θεσσαλίας, αφιερωμένο στη συνεργασία αντιφασιστών του 21ου Τάγματος/999 και του 54ου Συντάγματος του ΕΛΑΣ (LG)

679

Tag, Uhrzeit,
Ort und Art der Unterkunft

Darstellung der Ereignisse
(Dabei wichtig: Beurteilung der Lage (Feind- und eigene),
Eingangs- und Abgangszellen von Meldungen und Befehlen)

10.7.1944.
Führungsabteilung
(Arsakli).

OB: ///-Brigadeführer Genmajr. Yahl, Meldung als
Kdr. d. ///-Division.

Feindlage vom 0./9.7.
Einsatzabsichten u. Transp. d. Lw. v. 9./10.7.

Anlage 109

Ausstellung von UK-Bescheinigungen gem. Grundlegende
den Befehl Nr. 22. -

Siehe Anlage.
Ia Nr. 6442 geheim

Anlage 110

Neuregelung der Stellung und Behandlung der bes.
Wehrwürdigen.

Siehe Anlage.
Ia Nr. 6486 geheim

Anlage 111

Einsatz der Btl. 999.

41. Fest.Division meldet am 17.6. über LXVIII.K. daß am Grabe erschossener deutscher Kommunisten des IV/999 ein Kranz aufgefunden wurde und daß bei dieser Gelegenheit ein komm. Flugblatt in Amalies (Abschrift siehe Anlage) verteilt wurde. Die 41. Fest.Div. weist auf die Gefahr hin, die die Verwendung der Btl. 999, soweit sich in ihnen politische frühere Häftlinge befinden, in einem von komm. Ideen durchsetzen Nicht-Kampfgebiet liegt.

Hierauf ergent Entscheidung des OB:

Aus Meldungen und Zustandsberichten, die bei OKdoHGr.E eingehen, ist ersichtlich, daß die unterstellten Kdo.-Behörden, in deren Befehlsbereich sich Btl. 999 befinden, deren Einsatz im Südostrum auf Grund ihrer mangelnden Zuverlässigkeit nicht für angezeigt halten. Ich bin mir dessen bewußt, daß sich in den Btl. 999 Elemente befinden, deren soldatische Einsatzfreudigkeit und soldatische Haltung zur Grundlag der Vergangenheit stark in Frage gestellt ist. Es ist mir jedoch auch bekannt, daß gerade diese Btl. ein besonders gutes Unterrühermaterial besitzen und es muß erreicht werden, durch verschärfte Aufsichtigung, Belehrung und Ausbildung auch die bedingt Wehrwürdigen zu vollwertigen Soldaten zu

Ημέρα, ώρα τόπος και είδος καταλόματος	Περιγραφή των γεγονότων (είναι δε σημαντικό: κριτική της θέσης (του εχθρού και της ιδίας), ώρες λήψης και αποστολής αναφορών και διαταγών).
10.7.1944 Ομάδα διοίκησης (Αρσακλί)	<p>.....</p> <p>Χρησιμοποίηση των ταγμάτων 999</p> <p>Η 41η μεραρχία ξηράς αναφέρει την 16.6. μέσω του LXVIII Σώματος Στρατού, ότι στον τάφο εκτελεσθέντων γερμανών κομμουνιστών του 4ου τάγματος των 999 βρέθηκε στεφάνι και ότι με αυτήν την ευκαιρία διανεμήθηκαν στην Αμαλιάδα προκήρυξη κομμουνιστική (βλ. αντίγραφο στα συνημμένα). Η 41η μεραρχία ξηράς εφιστά την προσοχή στον κίνδυνο που υπάρχει, όταν τα τάγματα 999, εφ' όσον σ' αυτά υπηρετούν πρόην πολιτικοί κατάδικοι, χρησιμοποιούνται σε μη άμεση μετωπική περιοχή, ποτισμένη με κομμουνιστικές ιδέες.</p>

Auszug aus dem Kriegstagebuch der Heeresgruppe E, der führenden Einheit in Griechenland (MA)

Απόσπασμα από το Πολεμικό Ημερολόγιο της «Στρατιάς Ε», της ανώτερης στρατιωτικής αρχής στην Ελλάδα (MA)

... hat wehtunfen ...
... der Tag mit an da, schimpfen, meckern und meutern und was is aus
... nicht halt' nix. Alles is beim Alt'n und der braune Seustell, is der
... alle Lieb'n, zundern muss an uns, wundern über den dicken Schafspelz,
... den sie über unare Aug'n und Ohrwaschl'n sog'n hab'n. Allweil wie lig'
... n in Dreck, allweil wie muss'n den Buckl hinhalt'n und die Marmelad-
... bräde sitzen behosm fress'n so fett, Vögl'n so z'tod und mach'n ob'n-
... drein so a guate G'schäft. Da schauts her und leate dös braune Schmier
... blatt; Zu kauf'n g'sucht und wieder zu kauf'n g'sucht. Sonst kennst nix
... find'n, in der ausg'schamt'n und verlogenen Scheisszeitung, Schmuck,
... orientalische Teppiche, wertvolle alte Bilder und sonstige Realitäten.
... Ja Leutl'n; Donnerwetter machts eure Glaspätz'n und Löffl'n auf, sagt's
... net wie die braune Bruat ihre g'stohlenen Gelder vor der Invalation
... rett. Wie Gott verlassenen, saudumen Luadern, wie stehn da hab'n die
... Hand in die Hos'ntesch'n, halt'n Maul auf und werten bis das und die
... goldnen Faler in's Maul flieg'n. Unare ersparten par hundert Markl,
... die as uns ehrlich und sauer erschund'n hab'n, Müss ma jetzt a no vert-
... liaren. Die scheiss Piefkes und hurr'n's Nazi, die hab'n a guate Kas'n;
... Jetzt weiss den Saukrieg verlor'n hab'n, jetzt bringen's schnell ihr
... diebsgut, guat und sicher unter. Uns Kamerad'n schreins zua; Aushalten
... und durchhalten. Ja nur so, lang bis die Pluatsbande und Volksräuber,
... ihre Familien und ihr Sacherl sicher und trock'n in's Ausland g'scho-
... ben hab'n. Dann sudumes Volk hast dein' Schuldigkeit dann und konst
... verreck'n. Kamerad'n; Seits ehrlich is net so? Behoam demonstriern und
... sabotiern unare Familien dö Gaunerein von diesa braunen Diebsbande;
... Und wie? Wir stehn da, geduldig wie a' blinde Ess'l, halt'n die Schäd'l'n
... hin, damit die braune Pest besser stehl'n und schieb'n kann. Unser Guat
... heit is a' Dummheit und Dummheit is a' Sünd. Betrug und Not unterstütz
... en wie. Wie san an unsern Kindern und Lendl des Verbrech'n schuldig
... word'n; Weil ma uns net rührn, zueschaun stett zuag'reif'n und der Nazi
... pest net den Gereus mach'n. Wie hab'n viel nachz'holen, koan Tag und
... koan Stund is zu verlieren sonst wird des Verbrech'n allweil grösser.
... Dankt's drann, dass wir dö Waff'n und e die Verantwortung in da Hand
... hab'n; Die Verantwortung unsern Familien gegenüber, die hungern und blu-
... ten dahoam. Vor der Hoamat, die z'samm bricht unter der Nazigewalt und
... der Welt, die auf uns schaut und uns fragen wird, wo und wie seit ihr
... g'stand'n? Osterreich und Bayern. Wie muss'n und werd'n antworten; Ja
... auf der Richtigen, auf der Seite von Anständigkeit und Ehre, mit Euch
... im Kampf gegen dö praussischen Waldfeinde und Tyrannen.

A.K.F.D.
Das
Oberkommando E.L.A.S.

22. August 1944.

Nachdem die Propagandaaktion eingeleitet worden ist und nachdem grössere Gruppen deutscher Soldaten freiwillig mit ihrem Waffen zum A.K.F.D. und E.L.A.S. gekommen sind, ist die Frage der organisatorischen Erfassung und politischen, wie allgemeinen Bekenennung vorzüglich geworden.

Aus diesem Grunde unterbreitet das A.K.F.D. dem Oberkommando E.L.A.S. folgende Vorschläge:

A. Grundlegende Regelungen:

1. Organisationsplan:

Das antifaschistische Komitee baut sich in 4 Stufen auf:

- a) Zelle = ca. 10 Mann
- b) Gruppe = ca. 30 Mann = 3 Zellen
- c) Hundertschaft = ca. 90 Mann = 3 Gruppen
- d) Zentral-Ausschuss des A.K.F.D.

Zu a: Die Zellenleitung (2 Mann) wird von der Zelle als ihre Vertretung gewählt, die für die politische Zeichnung und für die praktischen Fragen des Alltags verantwortlich ist.

Zu b: Drei Zellen, die im gleichen Ort oder verschiedenen Orten liegen werden organisatorisch zu einer Gruppe zusammengeführt. Die Zellenleiter von drei nahegelegenen Zellen treten zusammen (alle 6 Mann) und wählen die Gruppenleitung aus ihren Mitte (3 Mann). Die Gruppenleitung hat einen gemeinsamen Abschnitt.

Zu c: Die Gruppenleiter von drei Gruppen, die nicht allzuweit voneinander entfernt sind, treten zusammen (9 Mann) zu

A.K.F.D. 22. August 1944

An das Oberkommando E.L.A.S.

Nachdem die Propagandaktion eingeleitet worden ist und nachdem grössere Gruppen deutscher Soldaten freiwillig mit ihren Waffen zum A.K.F.D. und E.L.A.S. gekommen sind, ist die Frage der organisatorischen Erfassung und politischen wie allgemeinen Betreuung vordringlich geworden.

Aus diesem Grunde unterbreitet das A.K.F.D. dem Oberkommando E.L.A.S. folgende Vorschläge:

A. Grundlegende Regelungen

1. Organisationsplan

Das antifaschistische Komitee baut sich in 4 Stufen auf.

- a) Zelle = ca. 10 Mann
- b) Gruppe = ca. 30 Mann = 3 Zellen
- c) Hundertschaft = ca. 90 Mann = 3 Gruppen
- d) Zentral-Ausschuss des A.K.F.D.

Zu a: Die Zellenleitung (2 Mann) wird von der Zelle als ihre Vertretung gewählt, die für die politische Erziehung und für die praktischen Fragen des Alltags verantwortlich ist.

Zu b: Drei Zellen, die im gleichen Ort oder verschiedenen Orten liegen, werden organisatorisch zu einer Gruppe zusammengefasst. Die Zellenleiter von drei nahegelegenen Zellen treten zusammen (also 6 Mann) und wählen die **Gruppenleitung** aus ihrer Mitte (3 Mann). Die Gruppenleitung hat einen gemeinsamen Arbeitssitz.

Zu c: Die Gruppenleiter von drei Gruppen, die nicht allzuweit voneinander entfernt sind, treten zusammen (9 Mann) und wählen aus ihrer Mitte die **Leitung der Hundertschaft** (5 Mann). Die Leitung der Hundertschaft hat einen gemeinsamen Sitz und ist verantwortlich für die politische Lenkung und körperliche Betreuung, für die Verbindung der Gruppen untereinander. Weiterhin ist die Leitung der Hundertschaft dem ELAS gegenüber verantwortlicher Vertreter der ihr unterstellten Hundertschaft.

Zu 1.: Der **Zentralausschuß des AKFD** wird von den Leitern der Hundertschaften gewählt und zwar in der Form, daß von jeder Hundertschaftsleitung zwei Mann in den Zentralausschuß kommen. Der Z.A. hat seinen Sitz im gleichen Ort wie das Oberkommando ELAS oder PEEA. Bis zum Aufbau der Organisation besteht ein provisorischer Z.A., der die politischen und organisatorischen Aufgaben durchführt.

Die Aufgaben des Zentralausschusses sind:

- a) Verbindung zum ELAS, PEEA, EAM, KKE
- b) Verbindung zum Komitee »Freies Deutschland« in Moskau über russische Delegation in Griechenland
- c) Herausgabe der Wochenzeitung »Freies Deutschland«
- d) Politische Erziehung der Genossen im AKFD
- e) Der Z.A. stellt die juristische Vertretung aller im AKFD zusammengefassten deutschen Antifaschisten dar. Er regelt die diplomatischen Fragen nach dem Kriege, wie Rückkehr und persönliche Sicherheit jedes Genossen in Deutschland. Der Z.A. führt eine **Zentralkartei** über alle Mitglieder, gibt zu diesem Zweck einen **Fragebogen** heraus und stellt gemeinsam mit dem ELAS den **Mitgliedsausweis** aus.

Allgemein ist zu sagen, daß die Führung nach demokratischen Prinzipien durchgeführt werden soll, d.h. der Mehrheitsbeschluß ist ausschlaggebend. Desgleichen ist jede Leitung von der Gruppe, die sie vertritt, durch Mehrheitsbeschluß absetzbar, wenn sie den übertragenen Aufgaben nicht gerecht beizuordnen.

2. Auffangen der deutschen Soldaten, die freiwillig in die Berge kommen

- a) Auffanglager? (Süd-, Mittel- und Nordgriechenland)
- b) Jedenfalls nicht Gefängnis!
- c) Nach Möglichkeit persönliche Vorstellung. Bei größeren Gruppen eine Abordnung, die von den Soldaten gewählt wird, und nach dem Oberkommando ELAS und AKFD marschiert. Wenn nicht möglich: Fragebogen!
- d) Bitte um beschleunigte Durchführung der militärischen Untersuchung seitens ELAS.

3. Bekanntgabe (seitens Oberkommando ELAS an AKFD) von Soldaten, die freiwillig in die Berge gekommen sind.

4. Anlage einer Zentralkartei vom AKFD.

Zu diesem Zweck hat jeder deutsche antifaschistische Soldat, der freiwillig in die Berge gekommen ist, einen **Fragebogen** auszufüllen, der folgende Punkte enthält:

- a) Vor- und Familienname, b) Geburtsort und Datum, c) Heimatadresse, d) Dienstgrad, Feildeinheit, e) Nummer der Erkennungsmarke, f) Zivilberuf, g) Parteizugehörigkeit, resp. Zugehörigkeit zu einer Parteihilfsorganisation vor und nach 1933, h) Erklärung über Beitritt zum AKFD mit Angabe des Grundes.

Jeder Genosse des AKFD erhält eine Kartei-Nr. der Zentralkartei, numeriert fortlaufend.

5. **Bekanntgabe von Deutschen im ELAS** zwecks Erfassung für AKFD. Diese haben den Fragebogen auszufüllen und über Oberkommando ELAS an AKFD einzusenden.

6. Jeder Genosse des AKFD erhält einen Ausweis vom AKFD, der vom Oberkommando ELAS gegengezeichnet ist.

7. **Sichtung unter Kriegsgefangenen**, die offensichtlich **nicht** Faschisten. Feststellen, welche Parteizugehörigkeit vor und nach 1933. Welche Funktion in Partei, resp. in einer unterstellten Organisation, (Fragebogen), z.B. Fall Emmersleben.

8. **Bitte an russische Delegation** um Material vom Komitee »Freies Deutschland« Moskau. Nach Möglichkeit die bisherigen Aufrufe und Arbeitsplan.

B. Praktische Fragen:

1. Bitte um Raum mit Tisch und Sitzgelegenheit zum Arbeiten und Schlafen. Ist notwendig für konzentrierte und zielgerechte Arbeit.
2. Papier, Tinte, Feder, Bleistift.
3. Genehmigung, deutsche Sendungen von Moskau und London abzuhören. Regelung durch off. Befehl.
4. Was ist mit Wassilewsky und Eisner? Ersterer 3 Monate, letzterer 1 Monat im ELAS.
W. könnte als Dolmetscher gute Dienste leisten;
E. macht den Eindruck eines impulsiven und echten Antifaschisten. Beide nach hier senden.

22. August 1944

F. Harnack
G. Reinhardt

Verfasser: Dr. Falk Harnack
Gegengezeichnet: Gerhard Reinhardt
Ausgefertigt: Hans Schüller (Schreiber)

A.K.F.D. 22. August 1944

An das Oberkommando E.L.A.S.

Nachdem die Propagandaktion eingeleitet worden ist und nachdem grössere Gruppen deutscher Soldaten freiwillig mit ihren Waffen zum A.K.F.D. und E.L.A.S. gekommen sind, ist die Frage der organisatorischen Erfassung und politischen wie allgemeinen Betreuung vordringlich geworden.

Aus diesem Grunde unterbreitet das A.K.F.D. dem Oberkommando E.L.A.S. folgende Vorschläge:

A. Grundlegende Regelungen

1. Organisationsplan

Das antifaschistische Komitee baut sich in 4 Stufen auf.

- a) Zelle = ca. 10 Mann
- b) Gruppe = ca. 30 Mann = 3 Zellen
- c) Hundertschaft = ca. 90 Mann = 3 Gruppen
- d) Zentral-Ausschuss des A.K.F.D.

Zu a: Die Zellenleitung (2 Mann) wird von der Zelle als ihre Vertretung gewählt, die für die politische Erziehung und für die praktischen Fragen des Alltags verantwortlich ist.

Zu b: Drei Zellen, die im gleichen Ort oder verschiedenen Orten liegen, werden organisatorisch zu einer Gruppe zusammengefasst. Die Zellenleiter von drei nahegelegenen Zellen treten zusammen (also 6 Mann) und wählen die Gruppenleitung aus ihrer Mitte (3 Mann). Die Gruppenleitung hat einen gemeinsamen Arbeitssitz.

Zu c: Die Gruppenleiter von drei Gruppen, die nicht allzuweit voneinander entfernt sind, treten zusammen (9 Mann) und wählen aus ihrer Mitte die Leitung der Hundertschaft (5 Mann). Die Leitung der Hundertschaft hat einen gemeinsamen Sitz und ist verantwortlich für die politische Lenkung und körperliche Betreuung, für die Verbindung der Gruppen untereinander. Weiterhin ist die Leitung der Hundertschaft dem ELAS gegenüber verantwortlicher Vertreter der ihr unterstellten Hundertschaft.

Zu 1.: Der Zentralausschuß des AKFD wird von den Leitern der Hundertschaften gewählt und zwar in der Form, daß von jeder Hundertschaftsleitung zwei Mann in den Zentralausschuß kommen. Der Z.A. hat seinen Sitz im gleichen Ort wie das Oberkommando ELAS oder PEEA. Bis zum Aufbau der Organisation besteht ein provisorischer Z.A., der die politischen und organisatorischen Aufgaben durchführt.

Die Aufgaben des Zentralausschusses sind:

- a) Verbindung zum ELAS, PEEA, EAM, KKE
- b) Verbindung zum Komitee »Freies Deutschland« in Moskau über russische Delegation in Griechenland
- c) Herausgabe der Wochenzeitung »Freies Deutschland«
- d) Politische Erziehung der Genossen im AFKD
- e) Der Z.A. stellt die juristische Vertretung aller im AKFD zusammengefassten deutschen Antifaschisten dar. Er regelt die diplomatischen Fragen nach dem Kriege, wie Rückkehr und persönliche Sicherheit jedes Genossen in Deutschland. Der Z.A. führt eine Zentralkartei über alle Mitglieder, gibt zu diesem Zweck einen Fragebogen heraus und stellt gemeinsam mit dem ELAS den Mitgliedsausweis aus.

Allgemein ist zu sagen, daß die Führung nach demokratischen Prinzipien durchgeführt werden soll, d.h. der Mehrheitsbeschluß ist ausschlaggebend. Desgleichen ist jede Leitung von der Gruppe, die sie vertritt, durch Mehrheitsbeschluß absetzbar, wenn sie den übertragenen Aufgaben nicht gerecht beizuordnen.

2. Συλλογή των γερμανών στρατιωτών που έρχονται εθελουσίως στα βουνά
  - α) Στρατόπεδα διαλογής; (Νότια, Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα)
  - β) Οποσδήποτε όχι φυλακή.
  - γ) Όσο είναι δυνατό προσωπική παρουσίαση, όταν πρόκειται για μεγαλύτερες ομάδες, μια αντιπροσωπεία εκλεγμένη από τους στρατιώτες που θα πάει στο Γ.Σ. του ΕΛΑΣ και την ΑΕΕΓ. Αν δεν είναι δυνατό, ερωτηματολόγιο.
  - δ) Παράκληση για επείγουσα εκτέλεση της στρατιωτικής εξέτασης εκ μέρους του ΕΛΑΣ.
3. Γνωστοποίηση (εκ μέρους του Γ.Σ. του ΕΛΑΣ προς ΑΕΕΓ) όταν στρατιώτες έρχονται οικειοθελώς στα βουνά.
4. Οργάνωση από την ΑΕΕΓ κεντρικού αρχείου με καρτέλλες.
Γι' αυτόν το σκοπό κάθε γερμανός αντιφασίστας στρατιώτης που έρχεται στο βουνό πρέπει να απαντήσει σε ένα ερωτηματολόγιο, που περιλαμβάνει τα εξής σημεία:
  - α) Όνομα και επώνυμο, β) Τόπος και ημερομηνία γεννήσεως, γ) Διεύθυνση κατοικίας στην πατρίδα, δ) Στρατιωτικός βαθμός, μονάδα, ε) Αριθμ. στρατιωτ. ταυτότητας, στ) Επάγγελμα, ζ) Συμμετοχή σε κόμμα ή βοηθητική οργάνωση κόμματος πριν και μετά το 1933, η) Δήλωση προσχώρησης στην ΑΕΕΓ και το λόγο της προσχώρησης: Κάθε σύντροφος της ΑΕΕΓ θα λάβει έναν αυξ. αριθμό μητρώου.
5. Γνωστοποίηση ότι υπάρχουν Γερμανοί στον ΕΛΑΣ, για να καταχωρηθούν στο αρχείο της ΑΕΕΓ. Αυτοί πρέπει να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο και να το αποστείλουν μέσω Ανωτάτης Διοίκησης του ΕΛΑΣ στην ΑΕΕΓ.
6. Κάθε σύντροφος της ΑΕΕΓ θα λάβει μια ταυτότητα από την ΑΕΕΓ, που θα είναι συνοπογεγραμμένη από το Γ.Σ. του ΕΛΑΣ.
7. Ξεδιάλεγμα μεταξύ αιχμαλώτων που προφανώς δεν είναι φασίστες. Διαπίστωση σε ποιο κόμμα ανήκαν πριν και μετά το 1933, ποιο λειτούργημα είχαν στο κόμμα ή σε βοηθητική οργάνωσή του, (Ερωτηματολόγιο), π.χ. περίπτωση Emmersleben.
8. Παράκληση προς τη ρωσική αποστολή για υλικό από την Επιτροπή «Ελεύθερη Γερμανία» Μόσχας. Αν είναι δυνατόν τις μέχρι τώρα εκκλήσεις και τα προγράμματα εργασίας.

Β. Πρακτικά θέματα

1. Παράκληση για χώρο με τραπέζι και καθίσματα για εργασία και ύπνο. Είναι αναγκαία για συγκεντρωμένη και αποδοτική εργασία.
2. Επίσης χαρτί, μελάνι, πένα, μολύβι.
3. Έγκριση να ακούμε γερμανικές εκπομπές από τη Μόσχα και το Λονδίνο. Ρύθμιση με επίσημη διαταγή.
4. Τι γίνεται με τους Wassilewsky και Eisner; Ο πρώτος 3 μήνες, ο δεύτερος 1 μήνα στον ΕΛΑΣ. Ο W. θα μπορούσε να προσφέρει καλές υπηρεσίες σαν διερμηνέας. Ο E. δίνει την εντύπωση αυθόρμητου και πραγματικού αντιφασίστα. Να σταλούν και οι δύο εδώ.

Φ. Χάρνακ
Γ. Ράινχαρντ

22 Αυγούστου 1944

Συντάκτης: Δρ. Φαλκ Χάρνακ
Συνοπογράφει: Γκέρχαρντ Ράινχαρντ
Γραφείας: Χανς Σίλερ

(FH)

FRAGEBOGEN FUER DEUTSCHE SOLDATEN

---

1. Vor- und Familiennamen : .....
2. Familienstand: ..... Kinder : .....
3. Geburtsort und Datum: .....
4. Heimatadresse : .....
5. Dienstgrad u. letzte Feldeinheit : .....
6. Erkennungsmarke : .....
7. Zivilberuf : .....
8. Parteizugehoerigkeit, vor 1933: ..... nach 1933: .....
9. Parteihilfsorganisation, vor 1933 : ..... nach 1933 : .....
10. Funktion in der Partei oder Hilfsorg : .....
11. Gefangen oder freiwillig bei E.L.A.S. .... seit wann ? :
12. Erklarung ueber Beitritt zum "Antifaschistischen Komitee deutscher Soldaten «FREIES DEUTSCHLAND», mit Angabe des Grundes : .....

Ich versichere ehrenwoertlich, dass vorstehende Angaben der Wahrheit entsprechen.

Datum

Unterschrift

den,

1944

(FH)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

1. Όνομα και επώνυμο:
2. Οικογενειακή κατάσταση: παιδιά:
3. Τόπος και ημερομηνία γεννήσεως:
4. Διεύθυνση κατοικίας στην πατρίδα:
5. Στρατιωτικός βαθμός και τελευταία μονάδα:
6. Στρατιωτική ταυτότητα:
7. Επάγγελμα:
8. Υπήρξες μέλος ενός κόμματος, πριν το 1933: μετά το 1933:
9. Υπήρξες μέλος βοηθητικής οργάνωσης ενός κόμματος, πριν το 1933: μετά το 1933:
10. Λειτουργήσατε στο κόμμα ή την βοηθητική του οργάνωση:
11. Αιχμαλωσία ή προσχώρηση στον ΕΛΑΣ, από πότε:
12. Δήλωση προσχώρησης στην «Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ» και λόγοι:

Βεβαιώνω με το λόγο της τιμής μου, ότι τα ανωτέρω στοιχεία ανταποκρίνονται στην αλήθεια.

ημερομηνία:
την

1944

υπογραφή

Fragment eines Programmentwurfs für einen (von der Gruppe Eckert-Cremer in Saloniki) konzipierten »Deutschen Antifaschistischen Kampfbund«, verfaßt im Juni/Juli 1944 (ASD)

A u ß e n p o l i t i k

1. Der DAK kämpft für ein freies, unabhängiges Großdeutschland, dessen Grenzen auf Grund des Selbstbestimmungsrechts der Völker festgelegt werden sollen.
2. Der DAK vertritt eine enge wirtschaftliche, kulturelle und politische Zusammenarbeit aller Völker der Erde auf dem Boden völliger Gleichberechtigung und gegenseitiger Achtung. Er bekennt sich insbesondere zu der durch die gemeinsame Geschichte und Kultur bedingten europäischen Solidarität. Er kämpft gegen Chauvinismus, Völkerverhetzung, Rassen- und Religionsvorurteile und fordert eine allgemeine, aufrichtige Verständigungspolitik.
3. Der DAK verwirft jede imperialistische Kriegspolitik, fordert allgemeine Rüstungsbeschränkung und internationale Schiedsgerichtsbarkeit.
4. Der DAK fordert freie internationale Abrechnungen, die eine gerechte Verteilung der Rohstoff- und Nahrungsvorräte der Welt ermöglichen. Er kämpft für wirtschaftliche Gleichberechtigung, Handels- und Verkehrsfreiheit.

I n n e n p o l i t i k

1. Der DAK kämpft für eine freiheitliche, demokratisch-parlamentarische Verfassung. Zur Vermeidung von Vermassungserscheinungen fordert er eine stärkere Betonung des ständischen Gedankens und eine die Gemeinschaftsbildung fördernde Form der lokalen und ständischen Selbstverwaltung. Er wird gegen jede offene oder versteckte Form der Diktatur mit allen Mitteln kämpfen. Er fordert die sofortige Einberufung einer gesamtdeutschen Nationalversammlung.
2. Der DAK fordert eine zentralistische Reichsreform. Zur Vermeidung von Vermassungserscheinungen fordert er eine stärkere Betonung des ständischen Gedankens und eine die Gemeinschaftsbildung fördernde Form der lokalen und ständischen Selbstverwaltung.
3. Der DAK fordert die Wiederinkraftsetzung der »Weimerer Verfassung«. Die notwendigen Reformen werden von einer durch die Nationalversammlung einzusetzenden Verfassungsausschuß beschlossen.
4. Der DAK fordert die Keimung des öffentlichen Lebens von allen faschistischen Einflüssen und die Aufhebung bzw. Revision der nationalsozialistischen Gesetzgebung. Zur Sicherung des republikanischen Staates wird die Errichtung einer »Republikanischen Miliz« angestrebt. Die Aufstellung von militärischen oder halb-militärischen Verbänden aller Art wird verboten.
5. Der DAK fordert Maßnahmen gegen ein ungesundes Überwuchern der Parteieinflüsse auf die Staatsführung.
6. Der DAK fordert den besonderen Schutz aller die Staats- und Volkskraft erhaltenden Stände, insbesondere des Bauerntums.

Σχέδιο καταστατικού (κατάλοιπο) ενός υπό ίδρυση «Γερμανικού Αντιφασιστικού Αγωνιστικού Συνδέσμου», το οποίο συντάχθηκε από την ομάδα Eckert-Cremer της Θεσσαλονίκης μέσα στο δίμηνο Ιουνίου-Ιουλίου 1944 (ASD)

Εξωτερική πολιτική

1. Το DAK αγωνίζεται για μια ελεύθερη και ανεξάρτητη Μεγάλη Γερμανία, της οποίας τα σύνορα πρέπει να καθοριστούν βάσει του δικαιώματος αυτοδιάθεσης των λαών.
2. Το DAK συνηγορεί υπέρ μιας στενής οικονομικής, πολιτικής και πολιτικής συνεργασίας όλων των λαών της Γης, βασισμένης στην πλήρη ισότητα δικαιωμάτων και στον αμοιβαίο σεβασμό. Το DAK αναγνωρίζει ιδιαίτερα την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, την εξαρτημένη από την κοινή Ιστορία και τον κοινό πολιτισμό. Αγωνίζεται ενάντια στο σωβινισμό, στην εχθρότητα μεταξύ των λαών, στις διακρίσεις φυλής και θρησκείας και προάγει μια κοινή και ειλικρινή πολιτική κατανόησης.
3. Το DAK απορρίπτει κάθε ιμπεριαλιστική φιλοπόλεμη πολιτική προωθεί έναν γενικό περιορισμό των εξοπλισμών και μια διεθνή διαιτησία.
4. Το DAK απαιτεί ελεύθερες διεθνείς συμφωνίες, που θα κάνουν δυνατή μια δίκαιη διανομή των πρώτων υλών και των ειδών διατροφής. Αγωνίζεται για οικονομική ισότητα δικαιωμάτων και για την ελευθερία του εμπορίου και της επικοινωνίας.

Εσωτερική πολιτική

1. Το DAK αγωνίζεται για ένα φιλελεύθερο, δημοκρατικό-κοινοβουλευτικό Σύνταγμα. Προς αποφυγήν φαινομένων εκμαζικοποίησης το DAK απαιτεί μια εντονότερη ενίσχυση της συντεχνιακής (ständisch) ιδέας και μια μορφή τοπικής και συντεχνιακής αυτοδιοίκησης, που να οδηγεί σε σχηματισμό κοινωνίας. Το DAK θα αγωνιστεί με κάθε μέσο ενάντια σε κάθε φανερή ή κρυφή μορφή δικτατορίας. Απαιτεί την άμεση σύγκληση μιας παγγερμανικής Εθνικής Συνέλευσης.
2. Το DAK απαιτεί μια κεντρική μεταρρύθμιση του Ράιχ. Προς αποφυγήν φαινομένων εκμαζικοποίησης απαιτεί μια εντονότερη ενίσχυση της συντεχνιακής ιδέας και μια μορφή τοπικής και συντεχνιακής αυτοδιοίκησης, που να οδηγεί σε σχηματισμό κοινωνίας.
3. Το DAK απαιτεί την εκ νέου θέση σε ισχύ του «Συντάγματος της Βαϊμάρης». Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις θα αποφασιστούν από μια συνταγματική επιτροπή, που θα οριστεί από την Εθνική Συνέλευση.
4. Το DAK απαιτεί την κάθαρση της δημόσιας ζωής από όλες τις φασιστικές επιρροές και την άρση και/ή την αναθεώρηση της εθνικοσοσιαλιστικής νομοθεσίας. Για την ασφάλεια του δημοκρατικού κράτους θα επιδιωχθεί η συγκρότηση μιας «δημοκρατικής πολιτοφυλακής». Απαγορεύεται ο σχηματισμός κάθε είδους στρατιωτικών ή ημιστρατιωτικών συνδέσμων.
5. Το DAK απαιτεί μέτρα που να μην επιτρέπουν στα κόμματα να καταπνίξουν με τη δυσανάλογη επιρροή τους την κυβέρνηση.
6. Το DAK απαιτεί την ιδιαίτερη προστασία όλων των τάξεων, και ειδικά των αγροτών, οι οποίες αποτελούν τους στυλοβάτες της κρατικής και λαϊκής εξουσίας.

Flugblatt der Gruppe Gehm-Mörtl (LG)

DER ANTI-FASCHISTISCHE AUSSCHUSS FÜR VOLOS
UND UMGEBUNG.

ACHTUNG! Kameraden

Wie steht es um Deutschland? Es geht unaufhaltsam dem Abgrund entgegen. Oder glaubt Ihr noch an das große Wunder? Hitler konnte zwar ganz Europa zerstören, aber Wunder wirken kann er auch nicht, obgleich es sehr verwunderlich ist, dass er das kulturell hochstehende deutsche Volk für all die begangenen Schandtaten gewinnen konnte.

KAMERADEN! Tollt Ihr die Taten der Nazischandbuben, die den deutschen Namen in aller Welt so sehr geschändet haben u. vor allen Dingen auch hier in Griechenland unauslöschbare Brandmale hinterlassen haben, in einem Land, das Deutschland gegenüber immer gute Gefühle hegte, mit Eurem Blute decken?

NEIN! TAUSENDE! NEIN!

Viele von Euch haben schon in der Heimat bekundet, dass sie den Hitlertyrannismus ablehnen u. wurden dafür barbarisch behandelt. Macht Euch nicht noch im letzten Augenblick mitschuldig an den Verbrechen dieser Kultur schänder, die über unsere Heimat finstere Mittelalter heraufbeschworen, die heute nicht davor zurückschrecken ganz Deutschland in ein Trümmerfeld zu verwandeln. Denken es nicht um Deutschland oder das deutsche Volk ist sondern einzig und allein um ihr eigenes miserables Ich. Aber ihre Tage sind gezählt! Das wisst auch Ihr!

Auf was wartet Ihr noch? **MACHT SCHLUSS!**

Kommt zum **E L A S** mit Euren Waffen. **E L A S** will nicht die Wache, sondern die Freiheit Griechenlands. Jeder der den Kampf gegen die Befreiung Griechenlands einstellt, kann als Gast des **E L A S** das Kriegsende abwarten u. dann frei u. ungehindert in seine Heimat zurückkehren. Schon stehen alliierte Truppen weit in Deutschland, der Festwall ist an 6 Stellen durchbrochen, der russische Grossangriff, aus dem Raum von Polen beginnt. Die neue Waffe ist ein Macheln des Londen.

ENTSCHEID DICH SCHNELL!

Deine Kameraden erwarten Dich!

J. J. *L. J. Mörtl*

Vom Antifasc. Ausschuss für Volos u. Umgebung.

Προκήρυξη της ομάδας Gehr-Mörtl (LG)

ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΟΛΟΥ

Σύντροφοι προσοχή

Τι γίνεται με την Γερμανία; συνεχίζει ακάθεκτη την πορεία προς τον κρημό. Ή μήπως πιστεύετε ακόμα στο μεγάλο θαύμα; Ο Χίτλερ κατάφερε μεν να καταστρέψει ολόκληρη την Ευρώπη, θαυματοποιός όμως δεν είναι αν και καταπλήσει το γεγονός, ότι μπόρεσε να κερδίσει τον υψηλού πολιτιστικού επιπέδου γερμανικό Λαό για τα κακουργήματα που διέπραξε.

Σύντροφοι

Θέλετε μήπως να καλύψετε με το αίμα σας τις πράξεις των ναζιστικών θηρίων που αμαύρωσαν το γερμανικό όνομα σ' ολόκληρο τον Κόσμο και άφησαν, ιδίως εδώ στην Ελλάδα, ανεξίτηλες πληγές, σε μια χώρα που διατηρούσε πάντοτε αγαθά αισθήματα απέναντι στη Γερμανία;

Όχι, χίλιες φορές όχι

Πολλοί από σας απέδειξαν ήδη στην πατρίδα, ότι αποκηρύσσουν την τυραννία του Χιτλερισμού με αποτέλεσμα να υποστούν τα πάνδεινα. Μη γίνετε την τελευταία ακόμα στιγμή συνυπεύθυνοι στα εγκλήματα των βιαστών αυτών του πολιτισμού που έφεραν στην πατρίδα μας το σκοτεινό μεσαίωνα, που και σήμερα δεν διστάζουν να μετατρέψουν ολόκληρη την Γερμανία σε σωρό ερειπίων, που δεν σκέπτονται ούτε τη Γερμανία ούτε το γερμανικό Λαό παρά μόνο το μισαρό εαυτό τους.

Οι μέρες τους είναι μετρημένες. Το ξέρετε και σεις.

Τί περιμένετε λοιπόν; **Σταματήστε ως εδώ.**

Ελάτε με τα όπλα σας στον ΕΛΑΣ. Ο ΕΛΑΣ δεν επιδιώκει εκδίκηση αλλά την απελευθέρωση της Ελλάδας. Όποιος σταματήσει να πολεμά κατά της απελευθέρωσης της Ελλάδας έχει την δυνατότητα να περιμένει, σαν φιλοξενούμενος του ΕΛΑΣ, το τέλος του πολέμου και να επιστρέψει ύστερα ελεύθερος και ανενόχλητος στην πατρίδα του.

Ήδη τώρα τα συμμαχικά στρατεύματα βρίσκονται βαθειά στο γερμανικό έδαφος, η δυτική οχυρωματική γραμμή (Westwall) διασπάσθηκε σε 8 σημεία, η μεγάλη ρωσική επίθεση στο μέτωπο της Πολωνίας αρχίζει.

Το νέο όπλο δεν είναι παρά ένα μείδισμα του φεγγαριού.

Αποφασίστε γρήγορα

Οι σύντροφοι σε περιμένουν
κ.ε. Ζέπ Μαίρτλ

Am 16.9.44 zum ELAS
- 17.9.44 beim Regiment in ungl. ausschl. Abordnung
- 18.9.44 mit dem Hauptk. der Polit. Leitung

M A L E R H Ö R E N !

Aus einem Ort des freien Griechenlands.

Liebe Kameraden!

Wenn ich Euch heute mein Leben u. meine Eindrücke bei den "Banditen" schildere, so erfülle ich nur eine Pflicht des Anstandes u. der Gerechtigkeit jenen Menschen gegenüber, die uns von Offizieren als grausame Meuchelmörder geschildert wurden. Die Massakrierung aller Gefangenen wurde uns vorgemacht. Und was ist die Wirklichkeit? Ein Gefangener der SS wurde bei Kämpfen mit dem ELAS durch 2 Schüsse verwundet u. kam in Gefangenschaft. Die Partisanen hätten ihn hilflos verbluten lassen können. Statt dessen kam er ins Lazarett u. wurde geheilt. Er bedauert jetzt, dass er jemals gegen die Befreier Griechenlands gekämpft hat u. besitzt nur den einen Wunsch, das wieder gut zu machen, was er gesündigt. Er hat sich dem ELAS zur Verfügung gestellt. Auch einen ital. Offizier traf ich an. Dieser hatte sich viele Grausamkeiten an dem griech. Volke zu Schulden kommen lassen. Er führt jetzt das gleiche Leben wie die Partisanen, nur darf er den Ort nicht verlassen. Allerdings muss er sich später einmal vor einem ordentlichen Gericht verantworten. Ein Matrose, der vor allem andere als Partisanenfreund ist heute direkt begeistert von dem hohen sittlichen Stand des ELAS. Ein griech. Mädchen, das als Spionin für die SS tätig war, bleibt nur so lange hier als Gefangene, bis ihre Heimatstadt befreit ist. Von der Anständigkeit der ELAS-Leute ist auch sie stark beeindruckt. Kameraden! Kann uns das überhaupt überraschen? Nein, denn beim ELAS ist das Volk u. ein Volk ist nie schlecht, außer es wird von gewissenlosen Führern dazu gemacht, wie es leider in unserem Vaterlande der Fall war. Ich selbst u. viele Kameraden, die freiwillig zum ELAS kamen leben hier frei u. können tun u. lassen was wir wollen. Verpflegung, Zigaretten u. s. w. ist das selbe wie es die ELAS-Kämpfer haben. Wir gelten als ihre Gäste, die nach Kriegsende sofort in die Heimat fahren können. Das ist kein leeres Versprechen, sondern das wurde uns vom höchsten Offizier persönlich in die Hand gegeben. Mit welcher Zuversicht uns die Bevölkerung behandelt kann ich nicht mit Worten ausdrücken, das muss man selbst erleben. KÖNNST DU AUCH DU unsere Heimat u. Deine Familie wieder erleben. Dir einmal denken, wenn, statt eines Holzkreuzes mehr in fremder Erde, Du Deine Kräfte zum Wiederaufbau unseres Vaterlandes einsetzen kannst.

ELAS und Deine Kameraden erwarten Dich.

Jörg Mörtl
2019

Προκήρυξη της ομάδας Gehm-Mörtl (LG)

Ακούστε

από κάποιο σημείο της ελεύθερης Ελλάδας

Αγαπητοί σύντροφοι,

Περιγράφοντάς σας σήμερα τη ζωή και τις εντυπώσεις μου από τους «συμμορίτες», εκτελώ απλά και μόνον ένα χρέος αξιοπρέπειας και δικαιοσύνης απέναντι στους ανθρώπους αυτούς που οι αξιωματικοί μας μας τους παρουσίασαν σαν κακούργους και ύπουλους δολοφόνους. Μας είπαν, ότι όλοι οι αιχμάλωτοι κατακρεουργούνται. Ποιά είναι όμως η αλήθεια; Ένας άνδρας των ΕΣ ΕΣ τραυματίστηκε στη μάχη από δυο σφαίρες και αιχμαλωτίστηκε από τον ΕΛΑΣ. Οι αντάρτες θα μπορούσαν να τον έχουν αφήσει στην τύχη του. Αντ' αυτού μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο και έγινε καλά. Σήμερα λυπάται, γιατί κάποτε πολέμησε κατά των απελευθερωτών της Ελλάδας και μόνη του επιθυμία είναι να αποκαταστήσει ό,τι κακό έκανε. Έθεσε τον εαυτό του στη διάθεση του ΕΛΑΣ. Συνάντησα ακόμα έναν ιταλό αξιωματικό που είχε κάνει πολλά κακούργηματα σε βάρος του ελληνικού Λαού. Τώρα ζει όπως κάθε αντάρτης μόνο που δεν του επιτρέπουν καμιά μετακίνηση. Βέβαια αργότερα θα λογοδοτήσει ενώπιον τακτικού Δικαστηρίου.

Ένας ναύτης, που προηγουμένως κάθε άλλο παρά φίλος των ανταρτών ήταν, είναι σήμερα κατενθουσιασμένος από το υψηλό φρόνημα του ΕΛΑΣ. Μια νεαρή Ελληνίδα που εργαζόταν σαν κατάσκοπος των ΕΣ ΕΣ θα παραμείνει αιχμάλωτη εδώ, μέχρις ότου απελευθερωθεί η ιδιαίτερη πατρίδα της. Και αυτή είναι βαθεία εντυπωσιασμένη από την ευγένεια των ανδρών του ΕΛΑΣ.

Σύντροφοι,

Μπορούν αυτά τα πράγματα να προκαλέσουν έκπληξη; Όχι, γιατί ο ΕΛΑΣ είναι ο Λαός και ένας Λαός δεν μπορεί ποτέ να είναι κακός, εκτός και αν γίνει από ασυνείδητους ηγέτες, όπως έγινε δυστυχώς στην πατρίδα μας.

Εγώ ο ίδιος και πολλοί σύντροφοι που προσχωρήσαμε εθελοντικά στον ΕΛΑΣ, ζούμε εδώ ελεύθεροι και μπορούμε να κάνουμε ό,τι θέλουμε. Η τροφή μας, ο εφοδιασμός μας με τσιγάρα είναι ίδια όπως και των αγωνιστών του ΕΛΑΣ. Μας θεωρούν φιλοξενούμενους που θα μπορέσουν να φύγουν αμέσως μετά τον τερματισμό του πολέμου για να επιστρέψουν στην πατρίδα.

Αυτό δεν είναι υπόσχεση κενή αλλά διαβεβαίωση που μας δόθηκε προσωπικά από ανώτατο αξιωματικό. Με πόση περιποίηση μας μεταχειρίζεται ο πληθυσμός δεν μπορώ να το περιγράψω με λόγια. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να το ζήσει κανείς ο ίδιος.

Έλα και Σο

Η πατρίδα μας, η οικογένειά σου θα σ' ευχαριστήσει περισσότερο, αν αντί για ένα ξύλινο σταυρό σε ξένη γη θα έχει εσένα που θα μπορείς να συμβάλεις με τις δυνάμεις σου στην ανοικοδόμησή της.

DER ANTIFASCHISTISCHE AUSSCHUSS FÜR VOLOS
UND UMGEBUNG.

ACHTUNG! Kameraden

Die Ihr noch bei den Nazitruppen seid!
Dieser Aufruf kommt zu Euch aus einem Ort des freien
Griechenlands, wo wir uns zusammengefunden haben. Wie
können wir Euch versichern, dass es keine leere Pro-
paganda, wie bei Goebbels, ist, wenn wir aussprechen,
dass wir über unsere überaus gute Aufnahme beim ELAS
in das grösste Staunen versetzt wurden. Die Soldaten
des freien Griechenlands, teilen mit uns ihre Lager u
ihr Essen. Wir sind genau die gleichen Kameraden, wie
ihre eigenen Kameraden. Und das Alles in einem Lande,
in das Hitler nur Mord u. Verwüstung gebracht hat; das
dürfen wir nie vergessen.

KAMRATEN! Wir rufen Euch, die Ihr noch unentschieden
seid, kommt sofort zum E. L. A. S wenn Euch noch etwas
an Eurer Heimat, Euren Familien u. Eurer Lieben ge-
legen ist. Dafür können wir im Namen des E. L. A. S die
Rückkehr übernehmen. Der Krieg geht zu Ende. Unsere
Rückkehr nach Deutschland, geht nur über den E. L. A. S
Er greift diese letzte u. einzige Möglichkeit, nehmt
Eure Waffen u. kommt zu uns. So dient Ihr unserem Va-
terland u. Eurer Familie mehr, als wenn Ihr in einem
aussichtslosen Kampf, für die Nazibonzen noch den Tod
erleidet.

Der E. L. A. S verlangt von uns nur, dass diesen Plün-
derungskrieg einstellen. Völlt Ihr für alle Zeiten
für die Grausamkeiten der SS verantwortlich werden?
Wenn nicht, dann macht SCHLUSS.

Kommt zum E. L. A. S.

Der antifaschistische Ausschuss für Volos
u. Umgebung.

Kandl	Larl	Oket	Rudolf
Friedl	Konrad	Picker	Willi
Thiele	Otto	Bochtler	Alex.
Ferrmann	Heinz	Judwig	Ernst
Fritz	Franz	Dambrowski	Trich
Schuh	Karl	Pauly	Paul
Höllbacher	Georg	Mörtl	Josef
Tösl	Adam	Schrödl	Willi
Christoph	Sepp	Leier	Eugen
Gehr	Ludwig		

Freies Griechl. 20.9.1944

Προκήρυξη της ομάδας Gehm-Mörtel (L.G)

Η ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΛΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Πρωτοψάλτε Σύντροφοι!

Σας που είσατε ακόμη στο ναζιστικό στρατό.

Σας στέλνουμε αυτήν την έκκληση από κάπου στην Ελεύθερη Ελλάδα, εκεί όπου συναντηθήκαμε όλοι. Πως μπορούμε να σας διαβεβαιώσουμε, ότι δεν είναι κενή προπαγάνδα, όπως η προπαγάνδα του Γκαίμπελς, όταν λέμε, ότι για την εξαιρετικά καλή υποδοχή που μας επιφύλαξε ο ΕΛΑΣ δοκιμάσαμε τη μεγαλύτερη έκπληξη. Οι στρατιώτες της ελεύθερης Ελλάδας μοιράζονται μαζί μας το κρεββάτι και το φαγητό τους. Είμαστε το ίδιο σύντροφοι μαζί τους, όπως οι σύντροφοί τους οι ίδιοι. Και όλα αυτά σε μια χώρα, στην οποία ο Χίτλερ μόνο φόνο και ερήμωση έφερε. Αυτό δεν πρέπει να το ξεχάσουμε ποτέ.

Σύντροφοι, σας καλούμε, εσάς που είσατε ακόμη αναποφάσιστοι, να έρθετε αμέσως στον ΕΛΑΣ, αν ακόμη ενδιαφερόσαστε κάπως για την πατρίδα, την οικογένειά σας και αυτούς που αγαπάτε. Γι' αυτό μπορούμε να αναλάβουμε την εγγύηση στο όνομα του ΕΛΑΣ. Ο πόλεμος τελειώνει. Η επιστροφή μας στη Γερμανία μόνο μέσω του ΕΛΑΣ θα γίνει. Αδράξτε αυτήν την τελευταία και μοναδική δυνατότητα, πάρτε τα όπλα σας και ελάτε σ' εμάς. Έτσι υπηρετείτε την πατρίδα μας και την οικογένειά σας περισσότερο, παρά αν βρείτε το θάνατο σε έναν χωρίς ελπίδα αγώνα για τους ναζιστές μανδραρίνους.

Ο ΕΛΑΣ ζητάει από μας μόνο να σταματήσουμε αυτόν τον πόλεμο λεηλασίας. Θέλετε να γίνεται για πάντα υπεύθυνοι για τις θηριωδίες των Ες-Ες.

Αν δεν το θέλετε, τότε δώστε ένα ΤΕΛΟΣ.

Ελάτε στον ΕΛΑΣ.

Η Αντιφασιστική Επιτροπή Βόλου και Περιοχής

Μαντλ	Καρλ	Σκετ	Ρούντολφ
Φριντλ	Κόνραντ	Φίκερ	Βίλλι
Τίλε	Όττο	Μπόχτλερ	Άλεξ
Ήρμαν	Χάιντς	Λούντβιγκ	Ερνστ
Πριντς	Φραντς	Ντάμπροβσκ	Έριχ
Σου	Καρλ	Πάουλυ	Πάουλ
Κέλμπαχερ	Γκέοργκ	Φέρτλ	Γιόζεφ
Βάιζλ	Ανταμ	Σραντλ	Βίλλι
Κριστοφ	Ζεπ	Λάιερ	Οϊγκεν
Γκεμ	Λούντβικ		

Ελεύθερη Ελλάδα, 20.9.1944

ANTIFA.AUSSCHUSS FÜR VOLOS UND UMGEBUNG.

ACHTUNG! Kameraden

Neue Verfestungen, werden in letzter Minute noch
verrichtet. Die faschistischen Offiziere ordnen
die Sprengung vieler Anlagen an.

MACHT SICH NICHT SCHULDIG!

Alle Schuldigen, werden zur Verantwortung gezogen,
es entkommt keiner, aber wenn einige denken soll-
ten: Wir fahren ja mit dem Schiffe ab, nach uns
die Sintflut.

KAMERADEN! Ihr kommt nicht mehr aus Griechenland,
denn Flugzeuge stehen nur den höheren Herren zur
Verfügung. Wenn diese nun die Brücken, den Bahn-
hof und Fabrikanlagen haben sprengen lassen, dann
trifft auch Euch die Schuld mit. Die Hafenanlagen
sollen gesprengt werden.

WOZU DAS ALLES?

Nur um der Vernichtung willen, denn militärische
Gründe sind dafür nicht im Geringsten vorhanden.
Alle Zerstörungen müssen einmal von Deutschland
wieder hergestellt werden. Völlt auch Ihr noch
Schuld und Last auf unser sowieso schwer geprägtes
Vaterland häufen?

Wenn nicht, dann macht noch heute Schluss.

DEIN ZUG SIEH IN DIE FREIHEIT, ZUM E L A S.

Für den Antifa.Ausschuss,

Sepp Mörtl

Προκήρυξη της ομάδας Gehm-Mörtl (LG)

ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΒΟΛΟΥ

Σύντροφοι προσοχή

Όλες καταστροφές θα γίνουν την τελευταία στιγμή. Οι φασίστες αξιωματικοί διέταξαν την ανατίναξη πολλών εγκαταστάσεων.

Μη γίνετε συνυπεύθυνοι

Οι υπεύθυνοι θα κληθούν να λογοδοτήσουν, κανένας δεν θα διαφύγει, έστω και αν μερικοί πιστεύουν ίσως «θα φύγουμε με το πλοίο και... μετά από μας το χάος».

Σύντροφοι

Δεν πρόκειται να φύγεται από την Ελλάδα, γιατί τα αεροπλάνα προορίζονται μόνο για τους μεγάλους Κυρίους.

Αν αυτοί διατάζουν τώρα την ανατίναξη γεφυρών, του σιδηροδρομικού Σταθμού και εργοστασίων η ευθύνη θα είναι και δική σας. Οι λιμενικές εγκαταστάσεις πρόκειται να ανατιναχθούν.

Γιατί όλα αυτά;

Μόνο προς χάριν της καταστροφής, γιατί στρατιωτικοί λόγοι δεν υπάρχουν. Όλες οι καταστροφές θα πρέπει κάποτε να αποκατασταθούν από τη Γερμανία. Θέλετε μήπως και σεις να προσθέσετε ευθύνη και βάρος στην ούτως ή άλλως βαρειά δοκιμασμένη πατρίδα μας;

Αν όχι, τότε σταματήστε σήμερα ακόμα.

Ο δρόμος σου είναι προς την ελευθερία, προς τον ΕΛΑΣ

για την αντιφασιστική Επιτροπή
Ζεπ Μαίρτλ

Flugblatt des ELAS-Befehlshabers, Gen. Sarafis, verfaßt von Falk Harnack (FH)

DER OBERSTE BEFEHLSHABER

DES E.L.A.S.

ERKLÄRUNG

Deutsche Soldaten!

Der erbarmungslose Krieg, den Hitler nicht nur gegen die Voelker Europas, sondern auch gegen das deutsche Volk fuehrt, ist entschieden!

Westrussland, Frankreich, Italien und die Balkanlaender sind schon befreit. Weil Hitler es will, wird Ihre eigene Heimat sehr bald zum Kriegsschauplatz werden.

Keine Macht der Welt ist mehr in der Lage den Ausgang des Krieges zu beeinflussen!

Deutsche Soldaten!

Hitler hat Sie auch gegen unser Land gefuehrt. Gegen unser Land, das Deutschland niemals herausgefordert hat, sondern sich einzig und allein gegen den angreifenden italienischen Faschismus zur Wehr setzte.

Hitler hat Ihnen befohlen, das griechische Volk zu unterjochen, die schutzlose Bevoelkerung hinzumorden, das Land zu pluendern und die Staedte und Doerfer in Brand zu stecken. Und dies geschah alles, weil es sich nicht verklaven und schaenden lassen wollte.

Deutsche Soldaten!

Mit diesen Handlungen haben Sie der deutschen Kultur und dem deutschen Humanitaetsideal Schande bereitet.

Jetzt in der Stunde der Befreiung aber will sich das griechische Volk nicht hart und rachsuechtig zeigen! Nur die erwiesenen Kriegsverbrecher werden zur Rechenschaft gezogen werden, gleich wohin sie fluechten!

Als Oberster Befehlshaber des ELAS rufe ich allen deutschen Offizieren und Soldaten zu:

Kommen Sie mit Ihren Waffen und Ihrer Munition zu uns, kommen Sie zu uns als Freunde!

Ich garantiere persoendlich allen, die freiwillig zum ELAS herueberkommen, die Achtung ihrer Ehre, ihres Lebens, ihrer persoentlichen Sicherheit und verspreche allen, die sichere, sofortige Heimkehr bei Kriegsende.

Wenn Sie freiwillig den Krieg gegen das griechische Volk einstellen, so beenden Sie nicht nur das sinnlose Blutvergiessen, sondern Sie beschleunigen auch den Sturz Hitlers und erweisen so Ihrem Vaterland einen wahrhaftigen Dienst.

Der Oberste Befehlshaber des ELAS
STEFANOS SARAFIS

General

8-9-44

6.9.44.

(Deutsche Redaktion)
Dr. Falk Harnack

Προκήρυξη του στρατηγού Σαράφη, η οποία συντάχθηκε από τον Falk Harnack (FH)

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΟΥ ΕΛΑΣ

ΔΗΛΩΣΗ

Γερμανοί στρατιώτες,

Ο ανήλεος πόλεμος, που ο Χίτλερ διεξάγει όχι μόνο εναντίον των λαών της Ευρώπης αλλά και εναντίον του γερμανικού λαού, έχει κριθεί.

Η δυτική Ρωσία, η Γαλλία, η Ιταλία και τα Βαλκάνια είναι ήδη ελεύθερα. Επειδή ο Χίτλερ το θέλει, σύντομα θα γίνει και η δική σας πατρίδα το πεδίο των μαχών.

Καμία δύναμη στον κόσμο δεν είναι σε θέση να επηρεάσει πια την έκβαση του πολέμου.

Γερμανοί στρατιώτες,

Ο Χίτλερ σας οδήγησε και εναντίον της χώρας μας. Εναντίον της χώρας μας που ποτέ δεν προκάλεσε τη Γερμανία, αλλά απλώς και μόνο αμύνθηκε κατά του ιταλικού φασισμού που τις επιτέθηκε.

Ο Χίτλερ σας διέταξε να καθυποτάξετε τον ελληνικό λαό, να δολοφονήσετε τον απροστάτευτο πληθυσμό, να λεηλατήσετε τη χώρα και να κάψετε πόλεις και χωριά. Και όλα αυτά έγιναν, γιατί ο λαός δεν ήθελε να σκλαβωθεί και να ατιμαστεί.

Γερμανοί στρατιώτες,

Με αυτές τις ενέργειες ντροπιάσατε το γερμανικό πολιτισμό και το γερμανικό ανθρωπιστικό ιδεώδες.

Όμως τώρα, την ώρα της απελευθέρωσης, ο ελληνικός λαός δεν θέλει να φανεί σκληρός και εκδικητικός. Μόνο οι αποδεδειγμένοι εγκληματίες πολέμου θα κληθούν να λογοδοτήσουν, αδιάφορο που θα καταφύγουν.

Σαν στρατιωτικός διοικητής του ΕΛΑΣ φωνάζω σ' εσάς, ελάτε κοντά μας σαν φίλοι.

Εγώ προσωπικά εγγυώμαι σε όλους που θα προσχωρήσουν αυτόβουλα στον ΕΛΑΣ, να γίνει σεβαστή η τιμή τους, η ζωή τους, η προσωπική τους ασφάλεια και υπόσχομαι σε όλους άμεση και ασφαλή επιστροφή στην πατρίδα μετά το τέλος του πολέμου.

Αν σταματήσετε οικειοθελώς τον πόλεμο εναντίον του ελληνικού λαού, δεν δίνετε μόνο ένα τέλος στην άλογη αιματοχυσία, αλλά επιταχύνετε συγχρόνως την πτώση του Χίτλερ και έτσι παρέχετε στην πατρίδα σας μια πραγματική εκδούλευση.

8.9.44

Ο Στρατιωτικός Διοικητής του ΕΛΑΣ
Στέφανος Σαράφης
Στρατηγός

6.9.44 (Σύνταξη γερμανικού κειμένου Δρ. Φαλκ Χάρνακ)

46

»Offener Brief« an die deutsche Garnison Volos, redigiert von der Gruppe Gehm-Mörtl
(LG)

Offener Brief

Herr Kommandant!
Herr Hafenkommantant!
Herr Kommandant des Flugwesens!
Deutsche Offiziere!
Männer der deutschen Wehrmacht!

Seit vorgestern haben Sie begonnen, das grösste Verbrechen zu begehen, indem Sie die Sprengungen veranlassen. Sichere Nachrichten sagen uns, dass Sie das Werk damit vollenden wollen, indem Sie die Fabriken und den Hafen von Volos sprengen. Sie alle zusammen und jeder Einzelne macht sich damit zum KRIEGSVERBRECHER.
So setzt jeder seinen Kopf aufs Spiel, denn es entkommt keiner, wenn schon aus Griechenland, auf keinen Fall aber aus der Welt.
Was das Volk von Volos mit seinem Schweiss hergestellt und Ihr verbrecherisch vernichtet, müsst Ihr mit Eurem Blute bezahlen, ehe Ihr noch von hier fortgeht.

Deutsche Offiziere!

Wir besitzen den Katalog mit allen Eueren Namen.

Deutsche Soldaten! Denkt auch in der letzten Minute noch an Euerer Familien, verweigert die Verbrechen, die man Euch befiehlt.

Dies ist die letzte Warnung an Euch.

Für das 54. Reg. des ELAS:

Für die engl. milit. Abordnung:

Für die amerik. milit. Abordnung:

A. H. J. ...
H. B. ...
R. W. ... Capt.

23911

Ανοιχτή επιστολή-προειδοποίηση στην γερμανική φρουρά του Βόλου που συντάχθηκε από την Ομάδα Gehr-Mörtl (LG)

Ανοιχτή επιστολή

Κύριε Διοικητά
Κύριε Διοικητά του λιμανιού
Κύριε Διοικητά των αεροπορικών δυνάμεων
Γερμανοί αξιωματικοί
Άνδρες της γερμανικής Βέρμαχτ

Από προχθές αρχίσατε να διαπράτετε το μεγαλύτερο έγκλημα, διατάζοντας ανατινάξεις. Ασφαλείς πληροφορίες αναφέρουν, ότι σκοπός σας είναι να ολοκληρώσετε το έργο σας ανατινάζοντας τα εργοστάσια και το λιμάνι του Βόλου. Όλοι εσείς μαζί και ο καθένας χωριστά γινόσαστε έτσι εγκληματίες πολέμου.

Με τον τρόπο αυτό ο καθένας παίζει το κεφάλι του, γιατί κανείς δεν πρόκειται να διαφύγει ούτε από την Ελλάδα και με κανένα τρόπο από τον Κόσμο.

Αυτό που δημιούργησε ο Λαός του Βόλου με τον ιδρώτα του και που καταστρέφετε εγκληματικά, θα το πληρώσετε με το αίμα σας πριν ακόμα φύγετε από εδώ.

Γερμανοί αξιωματικοί
έχουμε κατάσταση με όλα τα ονόματά σας

Γερμανοί στρατιώτες
Σκεφθείτε έστω και την τελευταία στιγμή τις οικογένειές σας, μη δεχθήτε να εκτελέσετε τα εγκλήματα που σας επιβάλουν να διαπράξετε.
Αυτή είναι η τελευταία προειδοποίηση.

Για το 54ο Σύνταγμα του ΕΛΑΣ
Για την βρετανική στρατιωτική αποστολή
Για την αμερικάνικη στρατιωτική αποστολή

υπογραφές

(LG)

ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

Ε.Λ.Α.Σ.

17 ΠΕΡΑΧΙΑ

54ου ΣΥΝΤΟΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ

Β Ε Β Δ Ω Σ Ι Σ

Gelton Luobwing

“Οτι ο Γερμανός

σθελε εις το 54ον Σύν/μα Πεζικού κατέπεδειξε αντιχτυπητικά αίσθηματα”

Διά την εκπροσώπιάν

ΚΕΛΤΟΝ ΛΟΥΒΟΥΙΝΓ

Στάθ 54ου Σύν/τος τῆ 257/10/1944

Διοικησις
ΚΣ ΜΑΛΙΑΡΟΣ Π. ΠΗΛΙΟΡΕΙΤΗΣ

ητόμοδλησε παρουσία

(LG)

Provisorischer

MITGLIEDS - AUSWEIS
ΔΕΛΤΙΟ - ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Antifaschistisches Komitee deutscher Soldaten
- F.A.S.K. - DEUTSCHLAND -
A.F.F.D. in Griechenland

Αντιφασιστική Επιτροπή Γερμανών Στρατιωτικών
- Ε.Α.Ε.Υ.Θ.Ε.Ρ.Ρ. - Γ.Ε.Ρ.Μ.Α.Ν.Ι.Α. -
Α.Κ.Θ.Δ. στην Ελλάδα

Name u. Vorname *Gehm Ludwig*
Όνοματεπώνυμο

Dienstgrad *Soldat*
Βαθμός στο
στρατό

Mitgliednummer *9*
in Volos
Αριθ. Μητρώου
Βόλου

Tag der Aufnahme *1. 11. 1944*
Ημερομ. έγγραφής

Für das A.F.F.D.
Για την Α.Κ.Θ.Δ.

Beglaubigt
θεωρήθηκε
für den ELAS
Για τον ΕΛΑΣ

G. Reichardt
-- A.F.F.D. --
Hundertschaft
V o l o s

Unterschrift des Inhabers
Υπογραφή του Κατόχου

Ludwig Gehm

50
Illegales Nachrichtenorgan, herausgegeben von deutschen und österreichischen Deserteuren auf Kreta (mit Hilfe britischer Verbindungs-offiziere) (IAK)

DIE GRÖSSTE LUFT-SEESCHLACHT

toht seit Montag in den Gewässern um die Philippinen, bei der fast die gesamte japan. Marine teilnimmt. Gen. Mac Arthur meldet die bis jetzt schwerste Niederlage der japan. Marine und das völlige Fehlschlagen des Versuchs in die seit 19.X. stattfindenden Landungsoperationen größten Ausmasses der U.S.A. auf dem eben genannten Gebiet einzugreifen.

Es handelt sich eigentlich um 3 See-Luftschlachten, die sich südöstl. Formosa, nördl. und süd. der Philippinen abspielen. Nach den neuesten Meldungen verloren die Japaner. 2 Fl.-Tr., 5 Kreuzer versenkt, 2 Schlachtschiffe u. 1 Fl.-Tr. wahrscheinlich versenkt, 6 Schl.-Sch., 3 z. Krz., u. mehrere Zerstörer schwer beschädigt, 200 Flg. abgeschossen. Die amer. Verluste betragen 1 l. Flg.-Träger verloren und einige kleinere Einheiten beschädigt. Mar. Flieger verfolgen den fliehenden Feind.

Weiterhin wird gemeldet: Fortschritte auf Leyte, Landung auf der Insel Samar, Befreiung weiterer 3-er Insel, wuchtige Luftangriffe auf die Mutterland-Insel Kiu-Schu.

D.E.D. — Demokr. Einheitsfront Deutschland
D.E.O. — Demokr. Einheitsfront Oesterreich

rischen Macht darf nicht bestehen.

Es gibt keine allgemeine Beschuldigung gegen das deutsche Volk. Viele Amerikaner deutscher Abstammung sind gute Bürger. Die Kriegsverbrecher aber werden auf's schärfste bestraft. Es besteht nicht die Absicht, das deutsche Volk zu versklaven. Es muss aber selbst seinen Weg finden, um seine Stellung unter den Nationen, die den Frieden und die Gesetze lieben, einnehmen zu können.

AUS DER HEIMAT: Hinunter gibt bekannt, dass mangels an Ausrüstung der Volkssturm nur mit wenigen Gewehren und Armbrüden ausgerüstet werden kann.

Bezeichnend ist dieser letzte Versuch des Nazi-Regims, nun auch noch Kinder und Greise zu opfern. Durch Lügen wie: Neue Waffen (V1—V50). Raub und Mord der Alliierten in den besetzten Gebieten, Vernichtung des deutschen Volkes (Sterilisierung ?) u. a. w. versuchen die Nazis das Volk noch zum letzten, selbstmörderischen Kampf aufzuhetzen, nur um ihre Galgenfrist um ein paar Tage zu verlängern.

Hoffentlich erkennt das Volk bald die Wahrheit und richtet die Waffen gegen die eigenen Mörder!

KRETA-POST

N.2 DEUTSCHE SOLDATENZEITUNG 27.X

Seit Jahren wartete Griechenland auf den Tag der Befreiung. Jetzt ist er gekommen. Während der letzten Tage haben die engl. Truppen gemeinsam mit den Partisanen mehr als die Hälfte Griechenlands befreit. Die wichtigsten Häfen, Piraeus, Volos, Kavalla sind in ihrer Hand, der Hafen von Saloniki ist gesprengt.

Der Balkan ist vollkommen abgeriegelt. Deutsche Truppen sollen sich da mit nur leichten Waffen und schlecht ausgerüstet, ohne Luftwaffe durchschlagen. Sie stehen gegen eine gutausgerüstete, mit Panzern und Fliegern verstärkte Streitmacht. Ihre Lage ist hoffnungslos!

Fast alle Inseln der Agais sind schon in alliierter Hand. Auch auf Kreta wird es nicht mehr lange dauern. Wie in Griechenland, so waren auch seit Anfang alliierte Verbindungs-offiziere hier auf der Insel, die die Partisanen von einem offenen Krieg abgehalten haben. Aber der Tag der Befreiung kommt — und gekämpft wird!

KRETA-POST

N.1 DEUTSCHE SOLDATENZEITUNG 21.X

An die Offiziere, Unteroffiziere und Soldaten des festen Platzes Kreta

Dies ist die erste Nummer einer neuen Zeitung, die von der D.E.D. (Demokratischen Einheitsfront Deutschland) und der D.E.O. (Demokr. Einheitsfront Oesterreich) herausgegeben wird. Diese beiden Organisationen sind von Soldaten aller Waffengattungen gebildet. Sie werden von den Alliierten unterstützt und stehen schon in Verbindung mit ähnlichen Organisationen in allen alliierten Ländern und in den von Deutschland besetzten Gebieten.

Immer mehr hat es sich gezeigt, dass die Veste Kreta wie gedruckt lügt! In der Kreta-Post werdet ihr die neuesten Nachrichten wahrheitsgetreu wiederfinden. Hier auf der Insel abgeschnitten, ist das besonders wichtig, denn in Deutschland ist doch der Krieg noch nicht zu Ende und ihr wollt bestimmt wissen, was mit euren Familien, mit der Heimat und in der Welt passiert.

Da die Kreta-Post nur in kleiner Auflage erscheint, bitten wir euch, sie nach dem Lesen an einen Kameraden weiterzugeben.

Παράνομο δελτίο πληροφοριών, που εκδόθηκε από γερμανούς και αυστριακούς αιτόμαχους στην Κρήτη (με τη βοήθεια Βρετανών συνδέσμων αξιωματικών) (ΙΑΚ)

ΚΡΗΤΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ (KRETA-POST)

Γερμανική στρατιωτική εφημερίδα

Αρ. 2 27.X.(1944)

Επί χρόνια περίμενε η Ελλάδα την ημέρα της απελευθέρωσης. Τώρα έφθασε. Τις τελευταίες ημέρες ο αγγλικός στρατός μαζί με τους αντάρτες ελευθέρωσαν περισσότερο από τη μισή Ελλάδα. Τα κυριώτερα λιμάνια, ο Πειραιάς, ο Βόλος, η Καβάλα είναι στα χέρια τους. Το λιμάνι της Θεσσαλονίκης ανατινάχτηκε.

Τα Βαλκάνια έχουν αποκοπεί εντελώς. Οι Γερμανικές στρατιωτικές μονάδες ήταν αναγκασμένες να περάσουν από εκεί πολεμώντας με ελαφρά μόνο όπλα και με κακή εξάρτηση, χωρίς αεροπορία. Αντιμετωπίζουν καλά εξοπλισμένες πολεμικές δυνάμεις υποστηριζόμενες από θωρακισμένα και αεροπλάνα. Η θέση τους είναι απελπιστική.

Σχεδόν όλα τα νησιά του Αιγαίου είναι ήδη στα χέρια των συμμάχων. Και στην Κρήτη δεν θα αργήσει να. Όπως και στην Ελλάδα, υπήρχαν και εδώ στην Κρήτη, από την αρχή ήδη, αξιωματικοί σύνδεσμοι των συμμάχων που εμπόδιζαν τους αντάρτες να κάνουν ανοικτό πόλεμο. Αλλά η ημέρα της απελευθέρωσης έρχεται - και θα πολεμήσουν.

ΚΡΗΤΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ (KRETA-POST)

Γερμανική στρατιωτική εφημερίδα

Αρ. 1 24.X.(1944)

Προς τους αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες της οχυρωμένης θέσης Κρήτη.

Αυτό είναι το πρώτο φύλλο μιας νέας εφημερίδας που εκδίδεται από το D.E.D. (Δημοκρατικό Ενιαίο Μέτωπο Γερμανίας) και από το D.E.O. (Δημοκρατικό Ενιαίο Μέτωπο Αυστρίας). Αυτές οι δύο οργανώσεις αποτελούνται από στρατιώτες όλων των όπλων. Τις υποστηρίζουν οι σύμμαχοι και βρίσκονται ήδη σε επαφή με όμοιες οργανώσεις σε όλες τις συμμαχικές χώρες και τις από την Γερμανία κατεχόμενες περιοχές.

Επανελημμένα αποδείχτηκε, ότι η VESTE KRETA (επίσημο όργανο της γερμανικής διοίκησης της μεγαλονήσου) ψεύδεται ασύστολα. Στο Kreta-Post θα βρήτε τις νεότερες ειδήσεις σύμφωνα με την αλήθεια. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τους αποκομμένους εδώ, επάνω στο νησί, γιατί στη Γερμανία ο πόλεμος δεν έχει τελειώσει ακόμη και ασφαλώς θα θέλετε να ξέρετε τι γίνονται οι οικογένειές σας, η πατρίδα και τι γίνεται στον κόσμο.

Επειδή το Kreta-Post εκδίδεται σε μικρό αριθμό φύλλων, σας παρακαλούμε, αφού το διαβάσετε, να το δώσετε σε κάποιο συνάδελφο.

Akten aus dem Archiv von G. Eckert (ASD)

Elas
11. Division
2. Büro, B. Nr. 1254
Anordnung.

Wir gründen ein antifaschistisches Komitee unter Führung des deutschen Majors Georg Eckert. Der Betreffende ist vor 3 Monaten zur ELAS der Stadt Saloniki übergetreten. Er wurde in der Stadt zurückgehalten, weil die antifaschistische Propaganda unter den deutschen Formationen der Stadt sehr nötig war. Sein Aufenthalt in der Stadt war daher für das Interes unseres Kampfes unerlässlich.

Der oben erwähnte deutsche Major hat im Rahmen der ihm gestellten Aufgaben der antifaschistischen Propaganda mit Hingabe gearbeitet. Er hat auf diese Weise dazu beigetragen, dass Fragen, die für unseren Kampf von höchster Bedeutung waren, zu Ende geführt werden konnten.

Hauptquartier 11. Div. 3.11.44.

J. Spaschnassou, Oberst d. Kavallerie
Leutnant

Diese Kopie wurde im Archiv der sozialistischen Demokratie (ESD) hergestellt.
Weitergabe und Veröffentlichung sind nur mit schriftlicher Genehmigung des o. p. Archivs zulässig.

Εγγραφο από το προσωπικό αρχείο του G. Eckert (ASD)

Ε.Λ.Α.Σ.
 ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
 Επιτ. Γραφ. Ιον
 Αριθ. Πρωτ. 1254

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Συγκροτούμεν αντιφασιστικήν Ἐπιτροπήν με Ἀρχηγόν τόν Γερμανόν Ταγματάρχην Έκερ Γεώργιον, οὗτος προσεχώρησε εἰς τόν Ε.Λ.Α.Σ. τῆς πόλης Θεσσαλονίκης πρό τριμήνου καί ἐκρατήθη μέσα στη πόλη ἐπειδή αἱ ἀνάγκαι τῆς πόλεως τῆς ἀντιφασιστικῆς προπαγάνδας μέσα στα τμήματα τῶν Γερμανῶν τῆς πόλης ἦσαν μεγάλαι καί συνεπῶς ἡ παραμονή του ἐντός αὐτῆς ἀπαραίτητος διά τό συμφέρον τοῦ ἀγῶνα μας.

Ὁ ὡς ἄνω Γερμανός Ταγματάρχης ἐργάσθηκε εἰς τό πλαίσιον τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτόν ὑπηρεσίας τῆς ἀντιφασιστικῆς προπαγάνδας μετά ζήλου καί συνετέλεσε οὕτω εἰς τό νά ἀχθοῦν εἰς πέρας ζητήματα ὑψίστης σπουδαιότητος διά τόν ἀγῶνα μας.-

Σ.Δ.ΧΙ Μερραρχίας 2-11-44
 Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ
 Συν/χης Ἰππικου

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ

IIα Γραφεῖον

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ο.Μ.Μ. (υ.τ.α.)

Διά τήν ἀκρίβειαν
 τό Ιον Γραφεῖον

Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Diese Kopie wurde im Archiv der sozialen Demokratie (FDS) hergestellt.
 Weitergabe und Veröffentlichung sind nur mit schriftlicher Genehmigung des o. e. Archivs gestattet.

Akten aus dem Archiv von G. Eckert (ASD)

Έγγραφο από το προσωπικό αρχείο του G. Eckert (ASD)

1310
16-11-44

Ε.Σ.ΒΑΑΣ
Ο.Μ.Μ.
Επιτελ. Γρ. ΙΙα
Αριθ. Πρωτ. 3089

ΔΙΑΤΑΞΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ

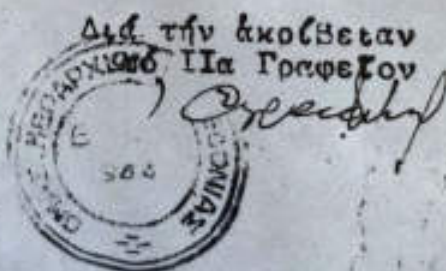
Η συγκροτηθείσα από της 'Αντιφασιστικής Επιτροπής Γερμανών Στρατιωτικών 'Ελευθερη Γερμανία' υπό της άμεσως διαταγής μας 'Αρχηγός της Επιτροπής' αυτής ορίζεται ο **Σαφιατόπουλος ΕΚΑΡΤ.**

Σ.Α.Ο.Μ.Μ. ΙΑ-ΙΙ-44

Έθρ. Ηκαμιοτζής
Μαρκ. Βαφειάδης

Diese Kopie wurde im „Archiv der sozialen Demokratie“ (FES) hergestellt.
Weitergabe und Veröffentlichung sind nur mit schriftlicher Genehmigung des o. e. Archivs gestattet.

Διά την άκοίβηταν
Παράστασης
Παράστασης
Παράστασης

Oberkommando
Elae
Armeegruppe Mazedonien
2. Büro, B. Nr. 3089

Αρζω

Befehl.
An die 11. Division:
Die von ihnen gebildete antifaschistische Kommission **Μεξικιου** deutscher Soldaten "reins Deutschland" wird unserem Befehl unterstellt. Als Führer dieses Komitees wird der deutsche Major Eckert eingesetzt.

Gen.: **Λορ. Βαφειάδης**
Μαρκος Βαφειάδης

Hauptquartier
Armeegruppe Mazedonien

14.11.1944

Geleitbrief an die jugoslawischen Partisanen (FH)

Συνοδευτική επιστολή προς τους Γιουγκοσλάβους παρτιζάνους (FH)

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΧΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
ΑΡΙΘ. 44/11/5

Φλώρινα 20-1-45

70

Στ6

Σωμα Στρατού Γιουγκοσλαβίας

Στ6 Μοναστήρι

Έχετε την τιμή να σας στείλωμε ως τὰ σύνορα μέ οδηγό μας τους παρά κάτω Γερμανούς αντιφασίστες που πήνε στην πατρίδα τους να συνεχίσουν τον αντιφασιστικό πόλεμο που τον αρχισαν στα Βαλκάνια βουνά έδω και και 5-6 μήνες αυτόμολύσαντες από τον Γερμανικό Στρατό στις γραμμές του Β.Α.Α.Σ και να σας παρακαλέσωμε να φροντίστε για την παρά πέρα προώθηση τους. Η διαδρομή τους στο διάστημα που παρέμειναν στον Β.Α.Α.Σ ήταν πολύ καλή.

Ολοι μαζί αποτελούν την επιτροπή της οργάνωσης Ελεύθερης Γερμανίας που σχηματίσθηκε στην Ελλάδα από τους αυτόμολους μέ επί κεφαλής τον σ.Φάγκ Χέρνακ

- 1) Φάγκ Χέρνακ
- 2) Γκέρχαρτ Ράινχαρτ
- 3) Μάουλ Φρίτσ
- 4) Μάξ Ζέϊντς
- 5) Γκόπερτ Χέρμαν
- 6) Γκόχαν Ντιβικίλι
- 7) Ζάνς Ζιοβλερ
- 8) Κάρλ Φλάττερερ
- 9) Δεοπόλο Σπιτάλερ

Ο Διοικητής

Μητρούσης

Σπ/γδς

ASD

Ε. Λ. Α. Σ.

Ο. Μ. Η.

ΦΥΛΛΟ ΤΑΙΤΟΤΗΤΟΣ

Τοῦ συν, Γερμανοῦ Ταχ/του Δτ. Γεωργίου Έκκερτ.
Ποῦ ἀνήκει στόν Ε. Λ. Α. Σ, ὡς μέλος τῆς Ἀντι-
φασιστικῆς Ἐπιτροπῆς Γερμανῶν Στρατιωτῶν

Η ΕΛΕΙΘΕΡΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

Θεσσαλονίκη 18/II/44

Γιάσπην-Ο. Μ. Η.

Ὁ Ἐπιτελάρχης

[Handwritten signature]

II. Die eigenen Fahnenfluchtfälle waren im Mai mit 8 Deutschen und 6 Italienern wesentlich geringer als im April. Bei den Nordkaukasischen Bataillonen haben sich seit den 27 Fahnenfluchtfällen vom 5.5. (vgl. Lagebericht Mai) zunächst keine weiteren ereignet. Beim III. (kauk.) Btl. Bergmann sind jedoch am 8. und 9. Juni 12 Kaukasier fahnenflüchtig geworden.

Die bei der 16./Fest.Inf.Btl.999 aufgedeckte Vorbereitung zur Meuterei führte zu Todesurteilen gegen 5 vorläufig Wehrunwürdige wegen Zersetzung der Wehrkraft in Tateinheit mit Kriegsverrat oder Nichtanzeige eines Kriegsverrats. Ein Soldat der Stamm-Mannschaft wurde wegen Nichtanzeige eines Kriegsverrats zum Tode verurteilt. Es ist möglich, daß in der Kompanie noch weitere Mitwisser sind. Es handelt sich um den ersten Fall dieser Art, der zwar Auswirkungen auf das innere Gefüge des Bataillons nicht gehabt hat, aber gefährlich werden könnte. Bemerkenswert ist die mittelbare Beteiligung eines Angehörigen der Stamm-Mannschaft.

Akten aus dem Militärarchiv Freiburg über Todesurteile gegen deutsche Widerstandskämpfer (Mai/Juni 1944)

Έγγραφο από το στρατιωτικό αρχείο του Φράιμπουργκ σχετικά με θανατικές καταδίκες γερμανών αντιστασιακών (Μάιος/Ιούνιος 1944)

II

Οι δικές μας περιπτώσεις λιποταξίας, που σημειώθηκαν τον Μάιο - δηλαδή 8 Γερμανοί και 6 Ιταλοί - ήταν πολύ λιγότερες από αυτές του Απριλίου.

Στα τάγματα του Βορείου Καυκάσου δεν είχαμε ως τώρα άλλες λιποταξίες από τις 27 που έγιναν στις 5.5. (Βλέπε έκθεση κατάστασης Μαΐου). Στο III (καυκάσιο) τάγμα Μπέργκμαν λιποτάχτησαν ωστόσο στις 8 και 9 Ιουνίου 12 Καυκάσιοι.

Η προετοιμασία για στάση, που αποκαλύφθηκε στο 16ο λόχο του 999 τάγματος πεζικού, οδήγησε στην θανατική καταδίκη 5 στασιαστών, με την κατηγορία διάλυσης της στρατιωτικής δύναμης σε συνδυασμό με στρατιωτική προδοσία ή με παράλειψη καταγγελίας στρατιωτικής προδοσίας.

Ένας στρατιώτης της κύριας μονάδας καταδικάστηκε σε θάνατο λόγω μη καταγγελίας στρατιωτικής προδοσίας.

Πολύ πιθανόν να υπάρχουν στο λόχο και άλλοι γνωρίζοντες. Πρόκειται για την πρώτη περίπτωση τέτοιου είδους, που δεν είχε μεν επιπτώσεις στην εσωτερική συνοχή του τάγματος, θα μπορούσε όμως να γίνει επικίνδυνη. Αξιοσημείωτη είναι η έμμεση συμμετοχή ενός μέλους της κύριας μονάδας, (δηλαδή του «πυρήνα» των «έμπιστων» που υπήρχαν σαν «επιτηρητές» σε κάθε μονάδα 999).

Akten aus dem Militärarchiv Freiburg

Gruppe Geheime Feldpolizei 621
Aussenstelle Joannina.

5/42

Joannina, 18. April 1944. *Jui*

H. a. 27

V e r n e h m u n g .

Aus der Haft wird der vom Jaeger-Regiment 724 eingelieferte Grieche Sotirios Theofilakos vorgefuehrt. Theofilakos gehoert der EDES-Gruppe an. Er wurde bei Parga gefangen genommen und trug Pistole und Gewehr. Zur Person: Ich heisse Sotirios Theofilakos. Mein Vater heisst Thomas. Ich bin im Jahre 1922 in Novorossisk im Kaukasus geboren. Zwei Monate nach meiner Geburt wanderten meine Eltern nach Griechenland aus und wurden in Parga sesshaft. Meine Eltern sind griechische Staatsangehoerige.. Ich besuchte in Parga das Gymnasium und bin von Beruf Kleinhaendler. Ich bin unverheiratet. Mein staeuiger Wohnsitz ist Parga. Zum Militaer-dienst im griechischen Heer war ich nicht einberufen.

In der Stabskompagnie bei Zervas befinden sich auch 6 deutsche Soldaten, die gleichen Dienst wie die Zervas-Truppen tun und bewaffnet sind. Drei davon tragen noch ihre deutschen Uniformen, die anderen drei englische Uniformen. Einer davon ein Obergefreiter (mit 2 Winkel am Oberarm) ist mit der Legung und Überwachung von Telephonleitungen beschaeftigt. Die Namen der Deutschen kenne ich nicht. Die Deutschen erhalten die gleiche Verpflegung, die gleiche Loehnung wie die Ubrigen Zervas-Truppen und geniessen auch die gleichen Rechte. Wie ich hoer-te, sollen drei davon aus dem Gebiet von Prevesa und einer von Joannina gekommen sein.

Εγγραφα από το στρατιωτικό αρχείο του Φράιμπουργκ

Ομάδα Μυστική Στρατιωτική
 Αστυνομία 621
 Παράρτημα Ιωαννίνων

Ιωάννινα 18 Απριλίου 1944

Ανάκριση

Προσάγεται ο Σωτήριος Θεοφιλάκος από το κρατητήριο, ο οποίος μας είχε παραδοθεί από το 724^ο Σύνταγμα Κυνηγών. Ο Θεοφιλάκος ανήκει στην ομάδα ΕΔΕΣ. Συνελήφθη κοντά στην Πάργα και έφερε πιστόλι και όπλο. Σχετικά με το άτομο: Ονομάζομαι Σωτήριος Θεοφιλάκος. Ο πατέρας μου ονομάζεται Θωμάς. Γεννήθηκα το 1922 στο Νοβορωσίσκ του Καυκάσου. Δύο μήνες μετά τη γέννησή μου οι γονείς μου μετανάστευσαν στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκαν στην Πάργα. Οι γονείς μου είναι Έλληνες υπήκοοι. Στην Πάργα επισκέφτηκα το Γυμνάσιο και το επάγγελμά μου είναι μικροέμπορος. Είμαι ανύπανδρος. Μόνιμη κατοικία μου είναι η Πάργα. Δε με κάλεσαν να υπηρετήσω στον Ελληνικό στρατό.

Στο λόχο στρατηγείου του Ζέρβα είναι και 6 Γερμανοί στρατιώτες, που υπηρετούν όπως τα στρατεύματα του Ζέρβα και είναι οπλισμένοι. Τρεις από αυτούς φορούν ακόμη τις γερμανικές στολές τους, οι άλλοι τρεις αγγλικές στολές. Ένας είναι δεκανέας (με δύο γωνίες στο μπράτσο) και ασχολείται με την τοποθέτηση και επιτήρηση τηλεφωνικών καλωδίων. Δε γνωρίζω τα ονόματα των Γερμανών. Οι Γερμανοί πέρνουν το ίδιο συσσίτιο, τον ίδιο μισθό όπως και οι άλλοι στρατιώτες του Ζέρβα, και απολαμβάνουν και τα ίδια δικαιώματα. Όπως άκουσα, οι τρεις ήρθαν από τη περιοχή της Πρέβεζας και ένας από τα Ιωάννινα.

Referat Generalstab WB 4333

Inselkommandant Korfu

Kommandeur

Dem

Gen. Kdo. XXII, Geb. A. Z.

O.U., d. 11.6.1944

Gen. Kdo. XXII, Geb. A. Z.
empf. 13 JUNI 1944
Bei:
Referat: 12

45
K
T

Die rapide Ausdehnung der "Eam" in der allerletzten Zeit auf Korfu zeitigt immer deutlicher zu Tage tretende Erscheinungen. Das Desertieren von 4 Soldaten von VIII./999 unter Mitnahme von Waffen zeigt, dass diese Soldaten in gefährlicher Verbindung mit der "Eam" stehen. Nationalgriechische Kreise, die diese Entwicklung mit wachsender Sorge betrachten, erklären, dass der echte, kämpferische Kommunismus von unseren Tu.-Menschen ausgehe, dass ihre "Eam" anfangs nur eine romantische Spielerei war, Hunger und Freiheitsideen waren deren Antrieb. Tu.-Soldaten sollen sich gegenüber den Griechen ausgesprochen haben: "Das Vaterland wolle ja nichts von ihnen wissen. Sie würden die Engländer als Freunde empfangen." Das monatelange Herumliegen in denselben Stellungen führt zu allzu engem Kontakt mit der Bevölkerung. Charakteristisch ist folgende Parole, die in der Stadt zu hören ist: Die fast täglichen Nachtangriffe auf die Stadt, wobei nur Griechen ums Leben kommen, wären von deutschen Fliegern ausgeführt, um die Engländer mit Schuld belasten zu können.

Zur Überwachung der Truppe, der "Eam" und der Kommunisten, gegen deren Haupt ein Schlag geplant ist, weitere des Schiffsverkehrs, des Sammelguts mit Waffen, deutschen und italienischen Werraohrgut, der Diebstahl von Sprengmitteln, feindlicher Agenten und eines wieder aktuellen Verbands ders wird um Kommandierung

- (not.)
- 1.) eines Feldgendarmerie Io-Trupps, Stärke 1 : 32. und
  - 2.) einer G.P.P.-Auspostelle, Stärke 5 Mann.

gebeten.

Da die Judenaktion bereits im Rollen ist, wurde bei Io-Trupps erbeten, die befohlene Einrichtung der 2 Mann G.P.P. nach Joannina erst nach Abschiebung der Juden durchzuführen zu können.

Jäger
Oberst u. Inselkommandant

Έγγραφο από το στρατιωτικό αρχείο του Φράμπουργκ

Διοίκηση νήσου Κέρκυρας
Διοικητής

Προς την Γεν. Δ/ση XXII.Geb.A.K.

Η ραγδαία εξάπλωση του ΕΑΜ τον τελευταίο καιρό στην Κέρκυρα προμηνύει φαινόμενα που διαφαίνονται όλο και πιο καθαρά.

Η λιποταξία τεσσάρων στρατιωτών του τάγματος VIII/999 μαζί με τον οπλισμό τους, δείχνει ότι αυτοί οι στρατιώτες έχουν επικίνδυνους δεσμούς με το ΕΑΜ. Κύκλοι ελλήνων εθνικιστών, που παρατηρούν αυτή την εξέλιξη με ολοένα αυξανόμενη ανησυχία, δηλώνουν ότι ο γνήσιος, μαχητικός κομμουνισμός ξεκινάει από τις WU («ανάξιοι πολεμικής υπηρεσίας») μονάδες μας, ότι το ΕΑΜ τους στην αρχή δεν ήταν παρά ένα ρομαντικό παιχνίδι και ότι κίνητρό τους ήταν η πείνα και οι περί ελευθερίας ιδέες τους. Λέγεται ότι WU στρατιώτες εκμυστηρεύθηκαν σε Έλληνες πως η πατρίδα δεν θέλει ούτε να τους ξέρει και πως οι ίδιοι θα δέχονταν τους Άγγλους ως φίλους. Η παραμονή στις ίδιες θέσεις για μήνες ολόκληρους συνεπάγεται την πολύ στενή επαφή με τον πληθυσμό. Χαρακτηριστικοί είναι οι ψίθυροι που κυκλοφορούν στην πόλη, ότι οι σχεδόν καθημερινές νυχτερινές επιθέσεις κατά της πόλης, όπου σκοτώνονται μόνον Έλληνες, πραγματοποιούνται από γερμανικά αεροπλάνα με σκοπό να κατηγορούνται οι Άγγλοι.

Για τον έλεγχο της μονάδας, του ΕΑΜ και των κομμουνιστών, κατά των αρχηγών των οποίων έχουμε σχεδιάσει ένα χτύπημα, και επίσης για τον έλεγχο της ναυτικής επικοινωνίας για την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου όπλων και γερμανικού και ιταλικού στρατιωτικού υλικού, των περιπτώσεων κλοπής εκρηκτικών καθώς και τον έλεγχο των πρακτόρων του εχθρού και ενός ξαναενεργοποιημένου εχθρικού πομπού, παρακαλούμε να αποστείλετε

1. μια μηχανοκίνητη μονάδα στρατιωτικής χωροφυλακής IC με αναγκαία δύναμη ενός αξιωματικού και 32 ανδρών.
  2. μια εξωτερική υπηρεσία G.F.P. («Μυστική Στρατιωτική Αστυνομία») δύναμης 5 ανδρών.
- Επειδή η επιχείρηση κατά των Εβραίων έχει ήδη αρχίσει παρακαλέσαμε τον Μάιο την υπηρεσία Ic του XXII. Σώματος Στρατού να μεταθέσει τους 2 άνδρες G.F.P. στα Ιωάννινα, μετά την απέλαση των Εβραίων.

Συνταγματάρχης Jäger και Διοικητής της νήσου

Εκδότης: Ινστιτούτο Goethe Αθηνών
Έκθεση και κατάλογος: Χάγκεν Φλάισερ, καθηγητής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μετάφραση των ντοκουμέντων: Αλίκη Σεϊρλή
Φωτογραφίες στον κατάλογο: Falk Harnack
Φωτοστοιχειοθεσία, αναπαραγωγή και εκτύπωση: Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.
© Ινστιτούτο Goethe Αθηνών

Το Ινστιτούτο Goethe ευχαριστεί για την παραχώρηση των ντοκουμέντων που περιλαμβάνονται στην έκθεση και και στον κατάλογο τους παρακάτω:

- «Archiv für soziale Demokratie» του Ιδρύματος Friedrich Ebert, Βόννη
- Δρ. Γιώργο Δημητράκο, Αθήνα
- Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου, Αθήνα
- Ludwig Gehm, Φραγκφούρτη
- Ιστορικό Αρχείο Κρήτης, Χανιά
- Public Record Office, Λονδίνο
- Στρατιωτικό Αρχείο Φράμπουργκ
- Dr. Falk Harnack, Βερολίνο
- Studienkreis/Dokumentationsarchiv des Deutschen Widerstandes, Φραγκφούρτη

Ο κατάλογος είναι το αποτέλεσμα μιας σύμπραξης του Πολεμικού Μουσείου Αθηνών, της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Αθήνα και του Ινστιτούτου Goethe Αθηνών.

Herausgeber: Goethe-Institut Athen
Ausstellung und Katalog: Prof. Dr. Hagen Fleischer, Universität Kreta
Übersetzung der Dokumente: Alikí Seirli
Fotos im Katalog: Falk Harnack
Herstellung: Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ, Α.Ε.
© Goethe-Institut Athen

Das Goethe-Institut dankt den Leihgebern der Dokumente für Ausstellung und Katalog:

- Archiv für soziale Demokratie der Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn
- Dr. Giorgos Dimitrakos, Athen
- Etaireia Ellenikou Logotechnikou kai Historikou Archeiou (Gesellschaft des griechischen literarischen und historischen Archivs)
- Ludwig Gehm, Frankfurt
- Dr. Falk Harnack, Berlin
- Historisches Archiv Kreta, Chania
- Militärarchiv, Freiburg
- Public Record Office, London
- Studienkreis/Dokumentationsarchiv des Deutschen Widerstandes, Frankfurt

Der Katalog ist das Ergebnis einer Zusammenarbeit des Kriegsmuseums Athen, der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Athen und des Goethe-Instituts Athen.

Titelblatt: Flugblätter, die die Gesellschaft des griechischen literarischen und historischen Archivs zur Verfügung gestellt hat.

Εξώφυλλο

Μπροστά: Γερμανοί στρατιώτες! Ο Χίτλερ οδηγεί τη Γερμανία στην καταστροφή.
Παραδώστε τα όπλα σας στον Ε.Λ.Α.Σ. Πολεμείστε μαζί με τον Ε.Λ.Α.Σ. ενάντια στον Χίτλερ
Πίσω: Γερμανοί στρατιώτες. Υπάρχει ακόμα καιρός!
(Προκηρύξεις, τις οποίες διέθεσε η Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου).

Quellen der Dokumente:

Ιστορικές πηγές:

- IAK** = Historisches Archiv Kreta, Chania
Ιστορικό Αρχείο Κρήτης, Χανιά
- MA** = Militärarchiv Freiburg
Στρατιωτικό Αρχείο, Φράιμπουργκ.
- LG** = Ludwig Gehm
- FH** = Dr. Falk Harnack
- ASD** = Archiv für Soziale Demokratie, Bonn

DEUTSCHE SOLDATEN
ES IST NOCH ZEIT!